

RandKrant

MAANDBLAD VOOR DE INWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

september 2011 | jaargang 15 | #7

**Joachim Bresseel
gaat op zoek
naar wandelende takken**

**Plattelandsarmoede
aanpakken**

De geheimen van Gaasbeek

**Toerisme boomt,
aantal gastenkamers stijgt**

+ AGENDA

**‘Jazz, dat is olijven
leren eten’**

Jef Neve

i

Herboriste **Veerle De Vos** uit Houtem werd vorige keer door Anne Mortier uit Strombeek-Bever aangeduid om *deketting* voort te zetten.

Kruiden

'Onze educatieve, medicinale kruidentuin bevat meer dan 350 soorten kruiden en planten. Ik ben ermee begonnen in 2003. Vandaag geef ik ook workshops over kruiden. Ik wil mensen vertrouwd maken met kruiden, want in feite kennen ze dat niet meer. Biodiversiteit vind ik zeer belangrijk. Ik ben dan ook zeer begaan met het milieu. Ik neem bijvoorbeeld zo min mogelijk de wagen. We wonen hier vlak naast de E19, maar in onze tuin met takkenwallen, een poel, een hoogstamboomgaard, planten en kruiden vergeet ik het geluid van de auto's. Dat lawaai is de laatste jaren wel toegenomen, zeker sinds het Witte Kinderbos op de middenberm van de E19 is gekapt.'

'Ik wandel veel in de buurt en organiseer geleide natuurwandelingen. Mijn favoriete wandeling gaat langs het Rubenskasteel. Ik neem de mensen, die onze tuin bezoeken, mee op stap en vertel hen over de kruiden en planten. Ik kan uren bezig zijn om de planten te beschrijven die hier op de hoek langs de beek groeien. Langs de trage wegen van Houtem heb je nog mooie natuur. We wonen in een prachtige buurt en kennen al onze burens. Komen er nieuwe burens bij, dan worden die meteen uitgenodigd op het eerstvolgende buurtfeest. Dat geeft een warm gevoel.'

Latijn

'De mensen die onze tuin bezoeken, komen van overal. Zelfs van Amerika. Toch blijf ik consequent wat taalgebruik betreft. Ik zal mij steeds verstaanbaar maken, als het moet zelfs even overschakelen naar een andere taal, maar de naamkaartjes in onze kruidentuin zijn in het Latijn en het Nederlands. Ook alle briefwisseling over de workshops ge-

beurt in het Nederlands. Houtem is in feite de rand van de Rand, maar ik ben gevoelig voor de taalproblematiek in de Rand. Ik ben immers opgegroeid in Koningslo. Met de Expo 58 is deze wijk zienderogen verfranst. In de volksmond stond of staat ze gekend als 't Voor, maar de Franstaligen maakten er Beauval van.'

'In de jaren 70 kwam er een kentering. Het Cultureel Centrum van Strombeek werd opgericht, een pluspunt voor het Nederlandstalige karakter van de streek. De Gordel werd voor het eerst georganiseerd; ook dat ondersteunde het Nederlandstalige karakter. Op het vlak van het Nederlandstalige karakter hebben we echt een lange weg afgelegd, maar inspanningen blijven noodzakelijk. Gemeenten doen moeite om de eigenheid van de streek en de taal te behouden. Vilvoorde evolueerde van een industriestad naar een mediastad en zette een cultureel baken uit met de bouw van Cultuurcentrum Het Bolwerk. Daar ga ik regelmatig naar een voorstelling. Ook het CC van Strombeek vind ik een schot in de roos. Ik beleef cultuur nu meer in de Rand dan in de hoofdstad. Vroeger ging ik met mijn ouders naar de KVS in Brussel, vandaag is dat naar het CC in Vilvoorde en Strombeek.'

TEKST Joris Herpol ■ FOTO Filip Claessens

i In onze rubriek *deketting* laten we elke maand een bekende of minder bekende inwoner uit de Rand aan het woord over de dingen die hem of haar bezighouden. Hij of zij duidt de volgende randbewoner aan die de ketting voort mag zetten.

aantal

inhoud

AGENDA BINNENIN

13

Toerisme boomt, gastenkamers stijgt

04

12

24

28

10 In het teken van de wandelende tak

'Ik ben de enige Belg die wandelende takken wetenschappelijk bestudeert.' Joachim Bresseel doet onderzoek naar nieuwe diersoorten. Afgelopen zomer was hij vijf weken in Vietnam op zoek naar onbekende wandelende takken.

FR

23 Eitjes en zaadjes vrijwaren

Ook veel jongeren doen vrijwilligerswerk. Sofie Bots (19) uit Vilvoorde zet zich in voor de vereniging Jeugd, Cultuur en Wetenschap. Samen met kinderen tussen 8 en 16 jaar gaat ze op zoek naar cultuur en wetenschap.

DE

26 Wonen aan het water

Bij Big Blue in Zaventem kun je zelf je energieverbruik uittesten. Het expertisecentrum wil de mensen bewuster maken om zuiniger om te springen met warmte en water.

FR

02 deketting

06 vanassetotzaventem

09 mijngedacht

24 opstap

25 huizentuinen

26 natuurlijk

29 kwestievansmaak

30 nachtkijker

32 gemengdegevoelens

colofon

RandKrant verschijnt maandelijks op 188.000 exemplaren voor de inwoners van de Vlaamse Rand rond Brussel. Het is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant | **Realisatie** vzw 'de Rand' | **Hoofdredactie** Geert Selleslach | **Eindredactie en coördinatie** Ingrid Laporte | **Vormgeving** Jansen & Janssen, Gent | **Fotografie** Filip Claessens en David Legréve | **Druk** Roularta, Roeselare | **Redactieadres** Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, tel 02 767 57 89, fax 02 767 57 86, e-mail randkrant@derand.be, website www.derand.be | **Verantwoordelijke uitgever** Jan de Bock, Departement Diensten voor Algemeen Regeringsbeleid, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel | uit in de Rand wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

Toerisme boomt, aantal gastenkamers volgt

B&B's in de lift

Het aantal Bed and Breakfast-adressen (B&B's) in de Vlaamse Rand en de Groene Gordel stijgt. Vandaag telt de regio ongeveer tachtig kleinschalige gastenverblijven en hotels en daar komen er elk jaar bij.

TEKST Bart Claes ■ FOTO Filip Claessens

Logeren op het platteland raakt zijn oubollige karakter kwijt. Vooral in de Groene Gordel waar volop nieuwe, kwaliteitsvolle B&B's opstarten', vertelt Sarah De Weerd, logiesconsulente bij Toerisme Vlaams-Brabant en de vzw Plattelandstoerisme. Toch komt er voor de uitbaters heel wat bij kijken.

Inhaalbeweging

Vlaams-Brabant telde in 2004 82 kleinschalige logiesadressen, goed voor 383 bedden. In 2009 waren dat al 125 adressen en 436 bedden. Dat lijkt misschien veel, maar daarmee scoort Vlaams-Brabant het laagst van alle

provincies: slechts 8% van de 5.622 gastenbedden in Vlaanderen vind je hier. West-Vlaanderen (36%) en Limburg (27%) scoren het best. Dit plattelandstoerisme in Vlaanderen realiseert een omzet van 112,8 miljoen euro (in 2010). Bovendien heeft de toestroom aan toeristen een impact op de hele regio. De cijfers komen uit een studie van de vzw Plattelandstoerisme in Vlaanderen, het West-Vlaams provinciebedrijf Westtoer en het Europese project *Groei.Kans!*

De Groene Gordel, de toeristische regio die Brussel omringt, is duidelijk aan een inhaalbeweging begonnen. De regio telt vandaag ongeveer tachtig kleinschalige gastenka-

mers en hotels. Dat gaat van eenvoudige kamers met ontbijt tot luxueuze suites in charmante vierkantshoeves in het Pajottenland, soms met avondeten erbij. De prijzen variëren van 35 tot pakweg 120 euro per persoon. Logiesconsulente Sarah De Weerd steunt en begeleidt mensen die een B&B willen beginnen. 'Vaak zijn het gezinnen van wie de kinderen het huis uit zijn en die de vrijgekomen kamers inrichten voor gasten of een jong gezin waarvan de mama thuisblijft en de B&B verzorgt', weet Sarah. 'Soms zijn het ook landbouwers die op zoek zijn naar een extra activiteit of mensen die een oude boerderij kopen en renoveren om er een gastenverblijf van te maken.'

Toerisme in de lift

Waarom stijgt het aantal B&B's in deze regio? Er is meer dan één reden te bedenken. Vlaams-Brabant is de jongste provincie en op toeristisch gebied is het een nog vrij onontgonnen gebied. Toerisme Vlaams-Brabant

B&B In between in Sint-Agatha-Rode

EN Guest houses keep pace with the booming tourist trade

'Staying in the countryside has lost its outdated image. Particularly in the Groene Gordel, the tourist region surrounding Brussels, where brand-new small-scale accommodation facilities offering top-rate services are springing up', says Sarah De Weerd, an accommodation advisor for Toerisme Vlaams-Brabant and Plattelandstoerisme. Vlaams-Brabant boasted 125 accommodation addresses offering a total of 436 beds, accord-

ing to a survey carried out in 2009. That may sound a lot but in spite of the efforts made to narrow the gap, Vlaams-Brabant turns in a lacklustre performance compared with all the other provinces. Most of the visitors arrive from other parts of Vlaanderen but very many business people also seek accommodation here. Starting a guest house may seem a wonderful idea but, Sarah De Weerd warns, there is more to it than meets the eye.

Zakentoeerisme

Ondanks de toeristische aandacht die de Groene Gordel krijgt, zijn het toch vooral zakenmensen die de gastenverblijven opzoeken. Vooral de B&B's die niet al te ver van de hoofdstad aan een vlotte verbindingsweg zijn gelegen. De bedrijven in en rond Brussel sturen hun gasten graag naar de kleinschalige verblijven in de natuur, weg van de drukte van de grootstad. De Onsemhoeve in Sint-Martens-Bodegem is zo'n oase van rust midden in het groen. Michel Coppens en zijn echtgenote Hilde kochten de vierkantshoeve in 1995, renoveerden het gebouw en bieden sinds enkele jaren vijf gastenkamers aan. 'Veel zakentoeeristen', beaamt Hilde. 'Hier logeert bijvoorbeeld al twee jaar een Duitser, van maandag tot vrijdag. Hij werkt bij Audi in Brussel en voelt zich hier prima thuis. Hij doet zelfs klusjes af en toe.' In sommige B&B's in de Groene Gordel bestaat 80% van de klanten uit zakenmensen. Dat is atypisch, want gemiddeld is in Vlaanderen slechts 19,6% van de gasten in plattelandsgelogies een zakentoeerist.

Vergunningen en papierwerk

Vooraleer je er zelf aan denkt om de vrije kamers in jouw huis voor gasten in te richten, let op, er komt heel wat bij kijken. 'Een gastenverblijf is een onderneming', waarschuwt Sarah De Weerd. 'Je moet een ondernemingsnummer hebben, in orde zijn met de ruimtelijke ordening, een boekhouding voeren en zo meer. Geef je je gasten te eten, dan moet je je registreren bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen. En vergeet de auteursrechtenvereniging Sabam niet te betalen. Je moet ook promotie voeren, kwaliteit en service leveren. Een goed ondernemingsplan is noodzakelijk. Bovendien is er sinds januari 2010 een nieuwe wetgeving van kracht voor toeristisch logies waarvan je maar beter op de hoogte bent. Dit alles is voor veel mensen een hele stap.'

Dat beaamt Hilde van de Onsemhoeve. 'Je kunt niet zomaar starten met een gastenverblijf. Bij ons duurde het bijvoorbeeld een hele tijd vooraleer we van de dienst ruimte-

lijke ordening de toestemming kregen om de hoeve te verbouwen. Er zijn bovendien strenge normen waar je je aan moet houden, bijvoorbeeld om de brandveiligheid te garanderen. Maar het is ook heel leuk werk. Mijn man en ik baatten 25 jaar een restaurant uit in Groot-Bijgaarden. Nu we meer tijd hebben, kunnen we dit doen. Als koppel moet je geen gastenverblijf starten om er een inkomen uit te halen, dat lukt niet. Rijk zal je er niet van worden.'

Tips voor starters

Logiesconsulente Sarah geeft nog graag enkele tips voor potentiële gastheren en gastvrouwen. 'Besef dat je niet alleen met toeristen bezig bent. Er komt ook administratie, planning en poetswerk bij kijken. Wees origineel en creatief, en breng kwaliteit. Zorg ervoor dat je iets aanbiedt dat nog niet bestaat in je buurt. Ga zelf ook eens ergens anders logeren. Zo leer je de noden van een gast. En voor je begint met het plannen van verbouwingen loop je best eens langs op de dienst ruimtelijke ordening van je gemeente. Daar kom je te weten wat mag en wat niet.'

Toch blijft het voor veel mensen een droom om een logies te openen. Sommigen dromen van een B&B, anderen van het verhuren van een gezellige vakantiewoning en nog anderen denken na over alternatieven zoals logeren in een boomhut. 'Op onze vorige infoavond in de regio waren er zestien aanwezigen. Zelfs een meisje van dertien jaar. Zij wilde weten welke studierichting ze moest kiezen om later een gastenverblijf uit te baten.'

i Wil je logeren in een gastenverblijf in de Rand? Neem dan een kijkje op www.toerismevlaamsbrabant.be of op www.plattelandstoerisme.be om een leuk logeeraadresje te vinden. Zelf een B&B starten? Neem dan contact op met de logiesconsulent voor Vlaams-Brabant, Sarah De Weerd, sarah.deweerd@vlaamsbrabant.be of 047 47 76 44

voert een stevige promotie voor de Groene Gordel. De rust en het groen op een steenworp van Brussel charmeert steeds meer mensen. Vooral Vlamingen dan, want het overgrote deel van de gasten komt uit het eigen gewest. 'De parken en tuinen zijn een toeristische troef, net als het Brabants trekpaard en de geuze. Brussel en Leuven zijn vlakbij. Je hebt steeds meer mogelijkheden om de regio te ontdekken, bijvoorbeeld via het fietsnetwerk of het nieuwe wandelnetwerk Pajottenland. Toeristische producten worden gepromoot, dus stijgt het aantal bezoekers', meent Sarah De Weerd. 'Bovendien zetten televisieprogramma's zoals *Met vier in bed* en *Huizenjacht* B&B's extra in de kijker. Zo raken plattelandverblijven stilaan hun oubollige karakter kwijt. De nieuwe gastenverblijven in de Groene Gordel zijn trouwens doorgaans heel moderne, kwaliteitsvolle adresjes. Gezinnen kiezen dan ook al eens voor een weekend in de Groene Gordel in plaats van in de Ardennen of aan zee.'

Waardevol erfgoed bundelen

ZENNEVALLEI Het Pajottenland en de Zennevallei hebben sinds kort een eigen erfgoedcel. De cel werkt samen met zestien gemeenten in de regio. 'We willen het erfgoed in het Pajottenland en de Zennevallei opsporen, bewaren en in de schijnwerpers plaatsen', zegt erfgoedcoördinator Karen Van Buggenhout. 'We roepen iedereen, die verborgen erfgoed in de regio kent of actief is in een erfgoedorganisatie, op om ons hiervan op de hoogte te brengen. Het gaat om sporen uit het verleden die vandaag nog altijd een betekenis hebben en dus niet mogen verdwijnen. We zijn ook op zoek naar meters en peters, die bereid zijn de handen uit de mouwen te steken, zodat we samen kunnen werken aan het bewaren van ons waardevol erfgoed.' ■ TD

i Meer informatie over de erfgoedcel Pajottenland en Zennevallei vind je op www.cultuurregiopajot-zenne.be of via karen.vanbuggenhout@dilbeek.be

Wandeling vol mysterie

ZEMST / GRIMBERGEN Theo Slachmuylers koestert een bijzondere interesse voor heemkunde. Zijn nieuwste initiatief is de Laarwandeling, die vertrekt aan het Hof van Laar in Zemst-Laar. Het is een wandeling van bijna 8 km door het landelijke groen. Een blikvanger is het monument de Halve Steen. Het zou gaan om een Keltische offersteen. Volgens andere heemkundigen is het een grenssteen tussen Humbeek en Zemst of tussen het gebied van de Berthouts van Mechelen en van Grimbergen. In 1972 heeft de VTB-VAB de Orde van Halve Steen opgericht. Het wandeltraject komt ook langs de Oude Laar en het gehucht Hultendries, een

Nieuwe stadsvlucht

VLAAMSE RAND Steeds meer leerlingen die in Brussel wonen, lopen school in de Vlaamse Rand. Dat blijkt uit cijfers van minister van Onderwijs Pascal Smet (SPA). In 2004 liepen in het secundair onderwijs 1.365 jongeren uit Brussel school in Vlaanderen. In 2010 waren dat er 2.135, een stijging met maar liefst 56 % in zes jaar tijd. In het basisonderwijs gaat het om een stijging van 47 %. De tendens tekent zich al een aantal jaren af en zet zich stevig door. Uit de meest recente cijfers blijkt dat in één jaar tijd het aantal Brusselse leerlingen in het basisonderwijs in de Rand toenam met 11 %, het aantal scholieren in het secundair met 12 %. Heel wat Brusselse scholen zitten overvol. Daarom zoeken ouders hun heil in de scholen in de Vlaamse Rand. Het aantal leerlingen dat uit Vlaanderen naar Brussel komt om er school te lopen, daalt dan weer systematisch. ■ TD

Cursus Nederlands gezocht

VLAAMSE RAND In september starten allerlei cursussen Nederlands, bij een centrum voor volwassenenonderwijs, een centrum voor basiseducatie, VDAB of andere onderwijsinstellingen. De provincie Vlaams-Brabant, het Huis van het Nederlands Vlaams-Brabant en vzw 'de Rand' promoten samen het aanbod in de provincie met affiches en flyers. Ook op bussen van de Lijn kan je het campagnebeeld, dat gericht is op anderstalige werkzoekenden, zien. De flyers vallen in heel Halle-Vilvoorde, Tervuren, Kortenberg, Huldenberg en Bertem in de bus. In de meeste gemeenten van de Rand vindt een infomoment van het Huis van het Nederlands plaats. ■ ks

i Huis van het Nederlands Vlaams-Brabant, 0800 123 00 (gratis nummer), www.infonl.be, info@infonl.be

demaand ▶

In **Vilvoorde** en **Machelen** richt het Agentschap Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant de Woluwelaan herin. ▶ De Raad voor Verguningsbetwistingen besliste, tot ongenoegen van het gemeentebestuur van **Hoeilaart**, dat de gebouwen aan de renbaan van Groenendaal door het Agent-

schap Natuur en Bos mogen worden afgebroken. ▶ De gemeente **Wezembeek-Oppem** heeft een negatief advies gegeven voor de bouwaanvraag van het gemeenschapsonderwijs. Die wil een nieuwe meertalige school aan de Bergenblokstraat opstarten. ▶ **Meise** krijgt van de Openbare

Afvalstoffenmaatschappij OVAM tot 1 januari 2012 de tijd om een stort achter de gemeenteloods op te ruimen. Doet de gemeente dat niet, dan krijgt ze een jaarlijkse milieueffing van 500.000 euro. ▶ Op het PIVO-domein in Relegem **Asse** komen er 86 sociale woningen. ▶ De jeugdraad van **Grimber-**

pre-Frankische nederzetting. De afgelegen, moerasachtige gebieden waren destijds een rijke voedingsbodem voor legenden. De heks Bet van Wales kon de gedaante aannemen van een zwarte hond, de Kleudde(straat) verwijst naar een persoon die zich omgord-

de met kettingen en op eenzame plaatsen mensen overviel. De onvoorbereide wandelaar is gewaarschuwd ... ■ GH

i De gratis wandelgids kun je krijgen in het Hof van Laar, Humbeeksebaan 177, Zemst-Laar

Oneindig wandelen

VLAAMSE RAND Toerisme Vlaams-Brabant en het Regionaal Landschap Dijleland ontwikkelden een netwerk van wandelwegen dat zich uitstrekt van Overijse, Tervuren, Bertem, Huldenberg, Leuven, Bierbeek tot Oud-Heverlee. Het Wandelnetwerk Zuid-Dijleland telt 300 kilometer trage wegen, verbonden door 232 knooppunten. Je stippelt zelf je wandeling uit en volgt de wegwijzers van knooppunt naar knooppunt. Het wandelnetwerk ligt dan wel in de drukste provincie van het land, toch is ze verrassend groen. De Dijle meandert er als een natuurlijk lint doorheen met in haar zog de riviertjes de Laan, de Voer en de IJse. Blikvangers zijn het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika en het Warandepark in Tervuren, en het natuurgebied de Doode Bemde. Af

en toe pikt het wandelnetwerk aan bij de trambeding Zwarte Jean. Tussen 1905 en 1957 reed er een stoomtram door het gebied. Vandaag vormt de bedding een langgerekt natuurgebied. ■ BC

i De wandelkaart en de bijhorende infogids kosten 9 euro. Te koop in de boekhandel en de toeristische diensten en via www.toerismevlaamsbrabant.be/publicaties

Iedereen anders, allemaal van hier

VLAAMS-BRABANT In september start in een aantal gemeenten van de Rand een nieuwe portrettenreeks *Allemaal Vlaams-Brabanders*. 'Allemaal Vlaams-Brabanders is een tentoonstellingsreeks die al enkele jaren met veel succes loopt in verschillende gemeenten en die de diversiteit van de provincie en haar gemeenten belicht', zegt Karin Jiroflée (SPA), gedeputeerde voor Diversiteit en Gelijke Kansen. 'De bezoeker krijgt niet alleen foto's te zien van een aantal inwoners,

maar ook een korte tekst die de geportretteerde typeert. Allemaal Vlaams-Brabanders wil tevens de boodschap meegeven dat of je nu jong, oud, blank, zwart, ... bent, we allemaal inwoners van Vlaams-Brabant zijn. Nergens elders vind je trouwens zo'n verscheidenheid in de bevolkingssamenstelling. Zo leven er in onze provincie mensen uit zowat 230 landen.' De komende maanden loopt de tentoonstelling in vier gemeenschapscentra in de Vlaamse Rand. ■ TD

i 4 tot 20 sep: Allemaal Wemmelaars, www.dezandloper.be
2 sep tot 2 okt: Allemaal Overijzenaren, www.debosuil.be
17 tot 30 sep: Allemaal Rodenaren, www.deboesdaalhoeve.be
23 sep tot 14 okt: Allemaal Wezembeek-Oppemnaars, www.dekam.be

gen reserveert in het komende cultuurseizoen 20 plaatsen voor jongeren in het CC van Strombeek. ▶ Tijdens de zomer-BOB-campagne in Halle-Vilvoorde heeft de politie van Zaventem de meeste ademtesten afgenomen. ▶ Jeugd.hoeilaart.be is de kersverse website voor de kinderen

en jongeren van Hoeilaart. ▶ Op 1 september van dit jaar start de gemeente Sint-Pieters-Leeuw met de vernieuwing van de Brabantsebaan, één van de oudste banen van de gemeente. ▶ De stad Halle heeft in het centrum een nieuw ingrijpend verkeerscirculatieplan ingevoerd. ▶ Na een

negatieve uitspraak van de Raad van State verhuist meubelwinkler Vastiau-Godeau niet van Alsemberg naar een perceel op de grens van Drogenbos en Sint-Pieters-Leeuw. ▶ Volgens een rapport van de provincie Vlaams-Brabant gaat de kwaliteit van het oppervlaktewater in Vlaams-Brabant

er licht op vooruit, maar is ze nog altijd ondermaats. ▶ Het gemeentebestuur van Wemmel wil alle illegale schotelantennes uit het straatbeeld weren. ▶ Tegen de zomer van 2012, wanneer de parochie Meuzegem 900 jaar bestaat, moet het centrum van het Meisese gehucht heraangelegd zijn.

Groene Gordel in Oostrand

KRAAINEM De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) heeft een deel van het voormalige Dexia-domein in Kraainem aangekocht. Op de sportvelden ervan oefenden de nationale voetbalploeg hier vroeger voor hun interlands. Het gaat om een terrein van meer dan 5 hectare. De VLM wil met dit landinrichtingsproject de leefbaarheid in de Oostrand rond Brussel verhogen. 'Na de inrichting zullen de gronden overgedragen worden aan de Vlaamse Milieu Maatschappij

(VMM) en de gemeenten Kraainem en Wezembeek-Oppem', legt Leen Van den Bergh van de VLM Vlaams-Brabant uit. 'De bedoeling is hiermee de overstromingen in de regio aan te pakken en tegelijk een *missing link* te leggen in het bovenlokaal fietsroutenetwerk. Door landinrichtingsprojecten als deze te realiseren, willen we de schaarse open ruimte in de Vlaamse Rand veilig stellen en verder ontwikkelen.' ■ TD

Protest tegen Uplace

MACHELEN Het Interregionaal Platform voor Duurzame Economie, met daarin onder meer de Brusselse Raad voor het Leefmilieu (BRAL), UNIZO Vlaams-Brabant en Brussel en de lokale afdelingen van ACV en ACW, blijft zich verzetten tegen de bouw van het enorme winkelcomplex Uplace in Machelen. De organisaties roepen de Vlaamse Regering op om het project tegen te houden. Volgens hen is het winkelcomplex nefast voor de mobiliteit en de economische ontwikkelingen in de brede regio rond Machelen. 'Wanneer we alle relevante studies, regeringsbeslissingen, kostenramingen en verslagen erbij nemen, komen we tot de simpele vaststelling dat er eigenlijk heel weinig mensen dit project steunen', zegt Joost Vandebroele van BRAL. 'Uplace is een buitenproportioneel project

Achter de schermen van monumenten

ASSE Op zondag 11 september is het Open Monumentendag. Het thema van deze 23e editie is *Conflict*. In heel Vlaanderen zetten 394 bekende en minder bekende monumenten de deuren open. Ook in de Vlaamse Rand kun je een heel wat boeiende plekken ontdekken. Zo kom je op de PIVO-site in Relegem bij Asse alles te weten over de militaire geschiedenis van het domein en kun je je vergapen aan de beschermde ballonloods uit 1917 op de voormalige luchtmachtkazernes Serge Eckstein. In Grimbergen staat alles in het teken van de Verbrande Brug en de geschiedenis van een klein dorp in de Grote Oorlog. In Vilvoorde kun je een kijkje nemen in het Tuchthuis, het imposante gevangeniscomplex uit 1779 dat dienst deed als gevangenis, kazernes en militair hospitaal. ■ TD

Wandelen, fietsen, feesten

VLAAMSE RAND Op zondag 4 september vindt in de Vlaamse Rand de Gordel plaats, het grootste fiets- en wandelevenement van Vlaanderen. Thema dit jaar is *Gezond bewegen*. De organisatie biedt trainingsschema's aan voor elke fiets- en wandeltocht, zodat je in optimale conditie aan de start komt. Vanuit de trepunten in Dilbeek, Zaventem, Overijse en Sint-Genesius-Rode vertrekken een hele resem fiets- en wandeltochten waarin iedereen zijn gading moet vinden. Dilbeek legt de klemtoon op gezonde voeding, in Sint-Genesius-Rode gaat alle aandacht naar de kinderen, Zaventem legt het accent op beweging en in Overijse primeert het erfgoed en het natuurschoon. ■ TD

i Alle informatie over de 31e editie van de Gordel op 4 september vind je op www.de-gordel.be of bij het Gordelsecretariaat, 02 380 44 44

i www.openmonumenten.be

Kostprijs: 1,4 miljoen euro. ► De aangekondigde werkzaamheden in het gemeentelijk zwembad van **Zaventem** zijn uitgesteld tot dit najaar. ► De lentebotteling van de oude geuze **Armand 4** van de Drie Fontein in **Beersel** behoort volgens de vermaarde website www.ratebeer.com tot de 20 beste bieren ter wereld. ► **Meise** stuurt naar

alle sportverenigingen een brief om hen eraan te herinneren dat Nederlands de voertaal moet zijn. De clubs die dit niet naleven, riskeren hun subsidies te verliezen. ► De politie van de zone Druivensreek (**Overijse-Hoeilaart**) zet patrouilles te paard in als preventieve maatregel in diefstalgevoelige wijken. ► De gemeente **Hoeilaart**

kende postuum het ereburgerschap toe aan Albert Michiels, de oprichter van Jazz Hoeilaart. ► Nationale voetballende en inwoner van **Dilbeek**, Paul Van Himst, heeft officieel het naar hem genoemde kunstgrasveld op het sportcomplex Roelantsveld in Dilbeek geopend. ► **Dilbeek** beschikt nu over twee synthetische velden.

groeit

dat niet grondig genoeg onderbouwd is en dat het dorpscentrum van Machelen afsluit van de buitenwereld? Tijdens het openbaar onderzoek over het winkelcomplex werden acht bezwaarschriften ingediend. 'Dat lijkt weinig, maar het gaat om organisaties die duizenden mensen vertegenwoordigen.' De gemeente Machelen en Uplage zelf zijn ervan overtuigd dat het project een groot draagvlak heeft bij de bevolking en voelen zich gesterkt door het kleine aantal bezwaarschriften, maar volgens het Interregionaal Platform is dat het gevolg van de gebrekkige communicatie over het openbaar onderzoek. 'Het onderzoek heeft twee maanden gelopen, waarvan één maand in de zomervakantie. De gemeente heeft het dossier ook niet elektronisch beschikbaar gesteld.' ■ TD

ZEPPELNLDOOS IN RELEGEM@FC

Het andere kunstgrasveld ligt in deelgemeente Sint-Ulriks-Kapelle en is genoemd naar die andere Anderlecht-legende Franky Vercauteren. Beide kunstgrasvelden kosten samen 872.502 euro. ► De gemeenteraad van **Drogenbos** keurde de uitbreiding van het restauratieproject van de Hoeve Felix De Boeck goed. ■ JH

i Tom Serkeyn is journalist bij Ring-tv en violist bij de Vilvoordse muziekgroep Zakdoek. Hij is geboren in Brussel en woont in Peutie. Voor RandKrant schrijft hij afwisselend met Fatima Ualgasi, Joris Hintjens, en Dirk Volckaerts de column *mijngedacht*.

Le peintre du Kouden Haard

21 juli, een dagje in Oostende. Hier doet niets vermoeden dat ons land zijn nationale feestdag viert. Geen optocht, geen fanfares, geen vlaggenparades. Trouwens valt er eigenlijk iets te vieren? De koningin der badsteden ligt er wat verlept bij. Paola op een mindere dag. De stad oogt grauw, het regent net niet. In de stad hangt een parfum van visafval, ranzig frietvet, pita en mosselen. Een wandelingetje op het strand of pootje baden zit er niet in. Te koud, te winderig. Ik slenter naar het provinciaal Museum voor Moderne Kunst in de Romestraat, twee jaar geleden herdoopt tot MuZEE. Daar loopt een overzichtstentoonstelling gewijd aan de volgens mij ondergewaardeerde schilder Jean Brusselmans, de eerste retrospectieve in dertig jaar tijd.

Jean Brusselmans heeft zijn naam niet gestolen. Hij werd geboren in Brussel in 1884, maar het grootste deel van zijn leven woonde hij in de landelijke omgeving van de hoofdstad. 'Je suis le peintre du Kouden Haard', schrijft Brusselmans in 1947. Brusselmans was Franstalig, hoewel hij voorkomt in elk overzicht van de moderne Vlaamse schilderkunst. *Kouden Haard* verwijst naar zijn huis in Dilbeek, waar hij vanaf 1924 tot aan zijn dood in 1953 heeft gewoond en gewerkt. Vanuit het raam van zijn atelier schildert hij er het golvende landschap van het Pajottenland. Brusselmans schilderde meestal zijn directe omgeving: zijn tuin, zijn vrouw, de dagelijkse voorwerpen op tafel, en net als Permeke, De Smet, Van den Berghe en Servaes, het landschap en de boeren uit de buurt. Wellicht daarom trachten sommige critici hem in het keurslijf van het Vlaams expressionisme te persen, erg tegen de zin van Jean Brusselmans. Hij wilde geen emoties weergeven, hij had een rationele kijk op de werkelijkheid. Zijn onderwerpen waren slechts de aanleiding om geheel nieuwe composities te maken, om de werkelijkheid te herschikken. Vlaams expressionist, Brabantse fauvist, neo-impressionist, postkubist, volkskubist of voetbalist, al te vaak wordt geprobeerd van Jean Brusselmans een of ander 'ist' te maken, maar Brusselmans is gewoon Brusselmans, niet in één vakje te stoppen.

Brusselmans koesterde het rurale karakter van de streek rond Brussel en zijn bewoners. Uit zijn werk spreekt een groot gevoel voor natuur en mens. Brusselmans, een groot liefhebber van naturalistische literatuur, schreef ooit: *'Wanneer wij onze landstreek en Brabantse dorpen die dicht bij onze grote stad Brussel gelegen zijn bezoeken, stellen wij vast hoe primitief de boerenbevolking nog gebleven is. Dit is merkwaardig. De ruwe en achterlijke zeden van de Brabantse boeren wekken de indruk dat noch de tijd, noch de ideologische evolutie die de stadsbevolking zo sterk gewijzigd heeft, enige invloed op hen uitgeoefend heeft. Zij vormen een afzonderlijke stam. Zij leven onder elkaar voor elkaar met de bekommernis de aloude tradities in stand te houden waardoor zij zich zo grondig onderscheiden van de bewoners die uit de stad herkomstig zijn.'*

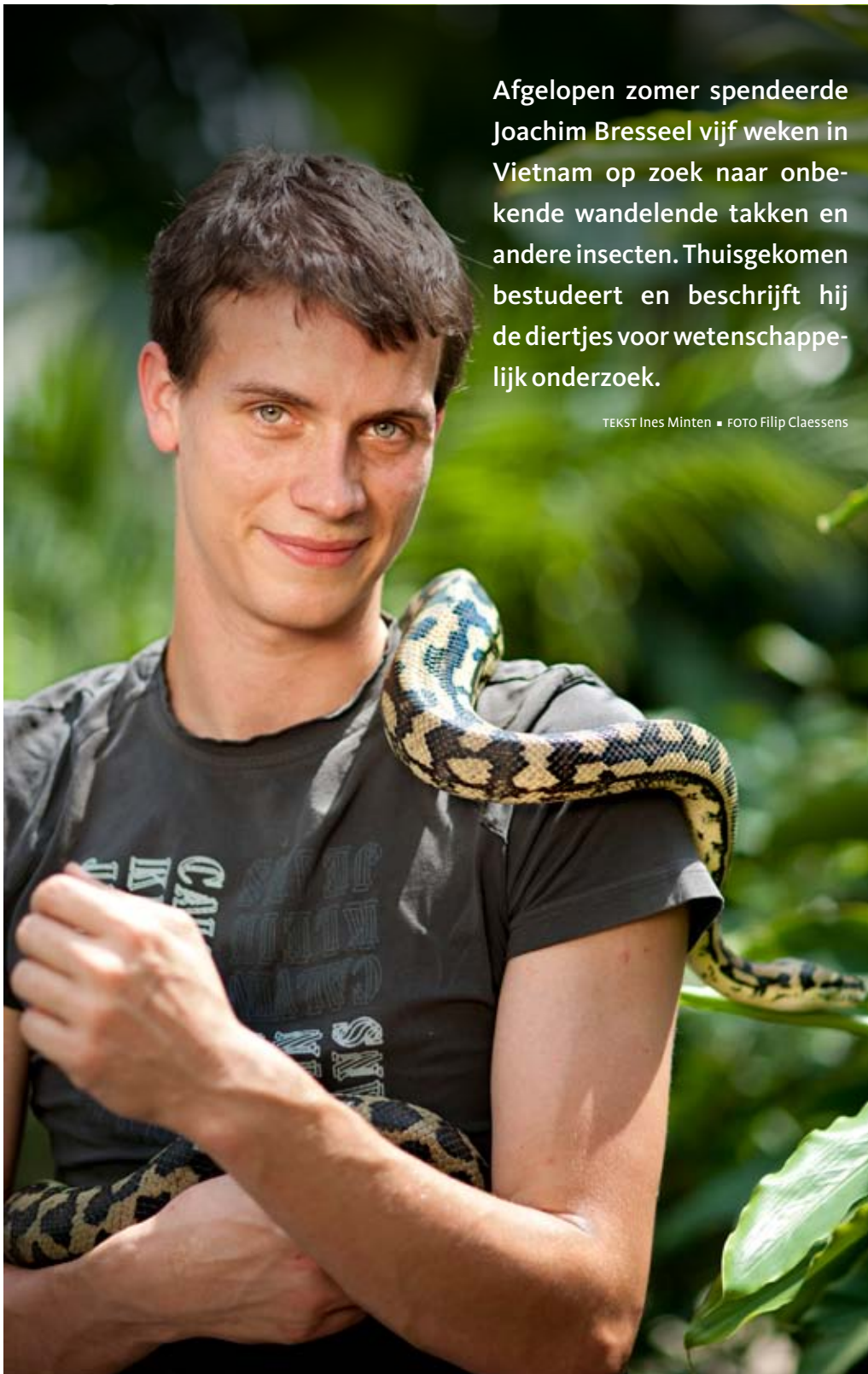
Erg subtiel kun je deze beschrijving niet noemen, maar uiteraard moet je de woorden in hun tijd plaatsen. Ik weet wel dat sommige Pajotten vandaag nog altijd hun best doen om aan dit ruw geborstelde beeld te beantwoorden en stiekem dromen van een Bokrijk bij Brussel, maar dit land met zijn uit Brabantse klei geboetseerde Bruegelfiguren bestaat niet meer. Hoe dan ook, Brusselmans wist tenminste dat die mensen en hijzelf niet in Brussel woonden. De organisatoren van de tentoonstelling in Oostende weten dat blijkbaar niet. In het gratis catalogusje dat elke bezoeker bij het binnenkomen toegestopt krijgt, staat letterlijk: *'Toen hij (Brusselmans) 38 jaar was, vestigde hij zich samen met zijn vrouw en zijn zoon definitief in Dilbeek, een deelgemeente van Brussel die toen nog heel landelijk gelegen was.'* Dilbeek, een deelgemeente van Brussel... Tja. Ik betwijfel of de doorsnee Franstalige MuZEE-bezoeker vreemd heeft opgekeken toen hij dit las, want wellicht is dit voor een aantal van hen nog maar eens de bevestiging van iets wat ze al lang wisten.

TEKST Tom Serkeyn ■ FOTO Filip Claessens

i **Reacties?** Mail naar randkrant@derand.be

Afgelopen zomer spendeerde Joachim Bresseel vijf weken in Vietnam op zoek naar onbekende wandelende takken en andere insecten. Thuisgekomen bestudeert en beschrijft hij de diertjes voor wetenschappelijk onderzoek.

TEKST Ines Minten ■ FOTO Filip Claessens

In het tek

Ik ben de enige Belg die wandelende takken wetenschappelijk bestudeert', zegt Bresseel. 'Helaas, want er is werk voor wel dertig man. Ik heb nog een massa te doen met de tientallen nieuwe soorten die ik ontdekt heb.' Tijdens het schooljaar geeft Joachim Bresseel les in de richting dierenzorg van het KTA Horteco in Vilvoorde. Voor alles over reptielen, vogels en insecten ben je bij hem aan het juiste adres, maar zijn grootste passie gaat uit naar wandelende takken. 'De fascinatie voor dieren is mij met de paplepel ingegeven. Ik trok met mijn netje en bokaal de velden in, op zoek naar kleine beestjes. Mijn ouders stimuleerden die bezigheid. Op een dag kwam mijn vader thuis met een klein konijn dat hij ergens gevonden had. Dat heeft jaren bij ons gezeten. En we hadden altijd fretten en vogels. Mijn grootouders hadden ook een volière, mijn andere grootmoeder een hond. Ik ben dus van kleins af in contact geweest met dieren. Bij mijn zus is die kriebel niet blijven hangen, bij mij is hij alleen maar toegenomen.'

De wandelende takken heeft Joachim Bresseel van dichtbij leren kennen toen hij 17 was. 'Toevallig, via internet. Meer en meer mensen kweken ze in gevangenschap. Dat lukt intussen met zo'n 400 verschillende soorten. Zo ben ik ook aan mijn eerste drie soorten geraakt: van iemand gekregen.' Het was niet genoeg dat hij de dieren in leven kon houden en kon kweken. Hij wilde meer weten en begon zich in de wereld van het diertje te verdiepen. 'Een uit de hand gelopen hobby, want op de duur was ik met echt wetenschappelijk onderzoek bezig.'

Nachtelijke tochten en elfjes

Joachim Bresseel legt zich vooral toe op de taxonomie, de studie van nieuwe soorten. Er zijn momenteel ongeveer 4.000 verschillende soorten wandelende takken gekend. Op elke reis die hij onderneemt, vindt hij nog steeds types die niet ontdekt waren. 'Tot nu toe ben ik vooral op de Filipijnen gaan zoeken. Via internet leerde ik iemand kennen

FR Sous le signe du phasme

'Découvrir pour la première fois une nouvelle espèce animale à l'état sauvage, cela fait vibrer', dit Joachim Bresseel. Bresseel enseigne les sciences animales au KTA Horteco de Vilvoorde et se consacre à la taxonomie, l'étude de nouvelles espèces animales. Il parcourt le monde entier à la recherche de phasmes encore inconnus. 'Je suis le seul Belge à étudier les phasmes sur le plan scientifique. Les plus grands mesurent un peu plus d'un demi-mètre de long. C'est le plus grand insecte

au monde. Les phasmes ne sont pas des animaux rares. Vous rencontrez ces animaux nocturnes la nuit parce qu'ils se nourrissent de plantes et mordent de petits trous très spécifiques dans les feuilles.' La collection de Bresseel s'enrichit aussi d'autres espèces remarquables: des phyllies, des lézards, des émeus, des serpents et des mygales... Parfois toxiques, jamais mortelles. 'Plus vous en savez sur un animal, plus il devient intéressant et moins vous en aurez peur', conclut Bresseel.

Taxonomist Joachim Bresseel en van de wandelende tak

die daar met wandelende takken bezig is. Hij nodigde me uit en vijf jaar geleden ben ik er voor het eerst naartoe gereisd. 'We trekken er altijd 's nachts op uit, want wandelende takken zijn nachtdieren. Hoe diverser de vegetatie, hoe groter de kans dat je er zult tegenkomen. Ik ken intussen alle reeds ontdekte soorten van de Filippijnen. Als ik er een nieuwe zie, weet ik het onmiddellijk. Zo'n diersoort voor het eerst in het wild aantreffen, geeft een kick.'

Hoe vind je, in een wirwar van planten, dieren die op takjes lijken? 'We zoeken meestal naar vraatsporen', zegt Bresseel. 'Alle wandelende takken zijn pure herbivoren en ze bijten heel specifieke gaatjes in een blad. Wandelende takken zijn geen zeldzame dieren, dus we vinden er heel wat op een nacht. Toch kwel ik mij met de vraag hoeveel ik er op zo'n tocht voorbijloop. Dat moet enorm zijn.' Joachim Bresseel toont ons een aantal glazen kasten met opgezette wandelende takken. Er zijn er van zo'n zes centimeter lang, maar er zit er ook eentje tussen van een goeie 25 centimeter. 'De grootste wandelende takken zijn iets meer dan een halve meter lang. Dat is meteen het grootste insect ter wereld.' De verschillende soorten zien er ook heel anders uit, zowel van kleur als van vorm. De mannetjes en vrouwtjes van eenzelfde soort lijken evenmin op elkaar. 'Er zijn soorten die onder zes verschillende namen bekendstaan. De eerste taak vooraleer je begint te beschrijven, is dan ook een grondige literatuurstudie. Je wilt geen soort als nieuw aandragen die eigenlijk al bestudeerd is.'

In een volgende kast bewaart Joachim Bresseel enkele wonderlijke wezentjes. 'Wandelende bladeren', legt hij uit. In een oogopslag begrijpen we hoe ooit de verhalen over elfjes ontstaan zijn. De fijne blaadjes lijken van kleurige, doorschijnende stoffjes in elkaar geknutseld. 'Bij levende exemplaren zijn de kleuren nog mooier.' Hij voegt eraan toe dat hij de eerste Belg is die een nieuwe soort wandelend blad heeft beschreven. 'Daar ben ik trots op. In het wild zijn ze heel moeilijk

te vinden. Zelf heb ik er ooit maar eentje gevonden. De andere zijn in gevangenschap gekweekt.'

Zonder mannetjes

De voortplanting van de wandelende tak is een apart verhaal. De vrouwelijke beestjes leggen eieren en in normale omstandigheden zijn die bevrucht door de mannetjes. Uit een klein terrarium vist Joachim een stevig bruinzwart exemplaar en laat het over de tafel kruipen. Het beestje doet enkele voorzichtige stapjes en blijft dan rustig zitten. 'Van deze soort komen in gevangenschap geen mannetjes voor', legt hij uit. 'Ze planten zich parthenogenetisch voort: ze leggen eitjes, en de kleintjes die eruit komen, zijn exacte kopieën van de moeders. Mannetjes komen er niet aan te pas. In het wild zijn er ook soorten waar nog nooit mannetjes van gevonden zijn.'

Op school vormen de wandelende takken maar een klein onderdeel van het lessenpakket. We lopen voorbij de lokalen met volières en terraria. In veel van de vogelkooien zitten kleintjes. 'Ik vind het belangrijk dat de leerlingen met de dieren leren kweken', zegt Bresseel. 'Het heeft geen zin om een vogel te houden als je niet weet waar hij vandaan komt of hoe zijn jongen eruitzien.' In de eerste plaats moeten leerlingen de basisverzorging van elk dier kennen. Welk dier eet wat? Heeft het genoeg water? 'Ook een ziek dier moeten ze leren herkennen en verzorgen. Als je ziet dat een vogel wat dikker dan normaal is, dan weet je dat hij zich niet goed voelt. Ze moeten dus vooral leren observeren, maar ook vaccineren en hanteren hoort erbij.' We lopen voorbij een terrarium met een paar enorme hagedissen. Hij doet het luikje open en haalt het tegenspartelende mannetje eruit. 'Met zo'n beest moet je weten wat je doet. Als je hem verkeerd vasthoudt, kan hij heel venijnig bijten. Je zou wel eens een vinger kunnen kwijtspelen.' We doen voor de zekerheid een stapje achteruit en verkiezen een ongevaarlijk ogend leguaantje om

even vast te houden. Het diertje is een goeie hand groot en blijft rustig zitten. Het voelt ook net iets minder ruw dan het eruitziet. 'En deze eet echt alleen maar planten', verzekert Joachim ons. Na een bezoekje aan een drietal nieuwsgierige emoekuijken gaan we de ruimte met de slangen en de vogelspinners binnen. 'De fascinaties van de leerlingen lopen erg uiteen, maar over het algemeen zijn vooral de knaagdieren en de paarden populair. Reptielen en insecten vragen doorgaans wat meer gewenning. Natuurlijk, hoe beter je een dier kent, hoe meer je interesse groeit. Er zijn soms leerlingen die in het begin zelfs voor de wandelende takken bang zijn. Ze vinden het maar vieze beesten en willen er niet aankomen, maar als ik ze uitleg dat de mond van zo'n beestje te klein is om in iets anders dan een blad te bijten, vinden ze het al iets minder eng. Hetzelfde geldt voor slangen. We houden hier op school geen gifslangen, dat zou onverantwoord zijn. De exemplaren die we hebben, bijten bijna nooit, ze zijn het gewend om door mensen gehanteerd te worden.'

Vogelspinners

In kleine terraria zitten een aantal vogelspinners. Ze zijn iets kleiner dan de exemplaren die we uit de dierentuin kennen, maar aambaar zien ze er niet uit. 'Deze zijn wel giftig, maar dodelijke soorten houden we hier nooit. Als deze je bijten, voelt dat hoogstens als een bijensteek. Alleen als je allergisch bent voor bijen, zou je dat voor de spinners ook kunnen zijn en dan ben je beter voorzichtig, want dat kan ernstige reacties teweegbrengen.' We kijken gebiologeerd toe hoe de spinners bewegen. Eentje vasthouden? Een andere keer misschien... 'Ik zal een leerling nooit dwingen om een dier vast te pakken waar hij bang voor is. Het gebeurt al eens dat een leerling hier begon met een vage angst voor reptielen, maar tegen het zesde jaar had hij wel zelf een slang in huis. Opnieuw: hoe meer je over een dier weet, hoe interessanter het wordt en hoe minder bang je bent.'

Werken aan armoede op het platteland

dichter bij de mensen brengen. Dit noemen we *outreaching werken*. Daarom hebben we ook een online hulpverlening voor jongeren. De digitale weg is voor veel jongeren de snelste manier om aan informatie te komen. Ze zijn vertrouwd met facebook en chatten behoort tot hun communicatiecultuur. Het CAW en het Jongerenadviescentrum (JAC) maken hun aanbod dus ook via het internet bekend.

Opvoedingspunt

Het project opvoedingspunt Pajottenland is het resultaat van een samenwerking tussen zeven OCMW's en gemeenten van het Pajottenland (Bever, Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Pepingen en Roosdaal), het Agentschap Jongerenwelzijn en het CAW Delta. Door hun financiële middelen te bundelen, kunnen de zeven gemeenten een opvoedingspunt openen en tegelijk een beroep doen op een projectmedewerker van het CAW Delta die de nodige expertise heeft in verband met opvoedingsondersteuning. Wie vragen heeft over de opvoeding van kinderen en jongeren tussen 0 en 18 jaar kan twee keer per maand terecht bij een van de zeven opvoedingspunten. Het opvoedingspunt is ook bereikbaar via telefoon en mail. Daarnaast is men ook aanwezig op infoavonden en andere initiatieven over opvoeding.

Inlooppunt in Asse-Zellik

Het CAW Delta heeft in samenwerking met de dienst diversiteit en gelijke kansen van de provincie Vlaams-Brabant en het Welzijns-huis een inlooppunt geopend in Zellik. 'Het inlooppunt creëert een warme, huiselijke omgeving en staat open voor iedereen, ongeacht herkomst of nationaliteit', benadrukt Natasja Lories van CAW Delta. 'De dienst gelijke kansen en het CAW organiseren activiteiten zoals koken, film, sporten of een uitstap. Telkens staat een bepaald thema centraal, zoals bijvoorbeeld informatie over gezonde voeding. Op vrijdagmiddag houden we een ontmoetingsmoment. En elke laatste vrijdag van de maand is het inlooppunt open van 16 tot 20 uur.' Het biedt mensen die in armoede leven, die eenzaam zijn of gewoon een babbel willen slaan, een kans om anderen te ontmoeten. Op die manier maken ze deel uit van een nieuw sociaal netwerk. Het inlooppunt is tevens een mogelijke opstap naar andere vormen van hulp- en dienstverlening.'

www.cawdelta.be, info@kawdelta.be

Armoede kent vele gezichten, ook dichtbij een rijke regio als de Vlaamse Rand. Op het platteland is armoede bovendien dikwijls weinig of niet zichtbaar. Het Centrum Algemeen Welzijnswerk zet zich op het terrein in om ook daar mensen meer kansen te geven.

TEKST Gerard Hautekeur ■ FOTO Filip Claessens

De hoofdzetel van het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) Delta bevindt zich in het landelijke Sint-Kwintens-Lennik. Ook na de verhuis naar Relegem zal het CAW Delta landelijke ankerpunten behouden', aldus Wim Decoodt, beleidsmedewerker van het CAW Delta. 'Armoede op het platteland is vaak verborgen en veel minder zichtbaar dan in de stad. Het gaat daarbij niet enkel om een ontoereikend inkomen, een slechte huisvesting of een onbetaalbare woning, maar ook om sociale uitsluiting door kansarmoede. Door de moeilijke bereikbaarheid van een aantal voorzieningen blijven jongeren, werkzoekenden en anderen vaak verstoken van een aantal kansen voor opleiding, bijscholing en

werk.' Het CAW Delta kiest bewust voor een aanpak op maat van het platteland. Het probeert de drempel tot voorzieningen te verlagen. In dat opzet passen het project opvoedingspunt in het Pajottenland en het recent geopende inlooppunt in Asse-Zellik.

Dichtbij de mensen

'De wegeninfrastructuur in het Pajottenland is vooral gericht op een vlotte verbinding met de hoofdstad; dit geldt zeker voor het openbaar vervoer. De onderlinge verbindingen tussen de dorpen van het Pajottenland zijn veel minder uitgebouwd', vervolgt Wim Decoodt. 'De grote afstand tussen mensen op het platteland bemoeilijkt het ontstaan van sociale netwerken. Je moet de dienstverlening dus

AGENDA
SEPTEMBER
2011

Uit

in de Rand

Ondeugende retrorevue

THEATER

Burleske bunnies in glinsterende pakken stelen de show in een *revue jamais vue*, de feestelijke seizoensopener die 5 jaar Bolwerk viert. Conferencier **Jan De Smet** introduceert ondeugende dames die in de Moulin Rouge of de Crazy Horse hun stiel hebben geleerd en brengt onervarde leeuwentemmers, slangenmensen en illusionisten voor het voetlicht. Nadat **Radio Modern** de voorbije jaren wilde party's met fiftiesmuziek organiseerde op festivals en in gastvrije volkstuinjies komen de netjes afgeborstelde heren en de excentriek geklede dames van de reizende discotheek dit najaar op de proppen met een totaalspektakel in de stijl van de grote revues uit de jaren 20 en 30. De kreunende dames

moeten niet onderdoen voor Marilyn Monroe of Lili Marlene. Last van schaamte hebben ze niet, zodat ze iedereen kunnen laten meegenieten van hun kronkelende bewegingen en hun rood geverfde tuitmondjes. Of ze hun uit Parijs meegebrachte pluimen al dan niet laten vallen, hangt af van het publiek, dat net als in een sportstadion aanmoedigend of afkeurend mag reageren. In de Borgerhoutse Roma en aan het Antwerpse Steen bleef dit tijdens hun spraakmakende proefvoorstellingen tot op het laatste moment onvoorspelbaar. • LD

ZA · 24 SEP · 20.30

Une revue jamais vue

Radio Modern
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

Hemelse klanken uit een cello

MU
ZIEK

Voor zijn intimistisch concert in de sacristie van de abdijkerk in Grimbergen kiest strijkvirtuoos **Roel Dieltiens** de *suite voor cello solo BWV 1009* van Johann Sebastian Bach en de *sonate voor cello solo opus 8* van Zoltan Kodaly. 'Beide composities zijn pijlers in de cello-literatuur', vertrouwt hij ons toe. 'Voor Bach was de cello ondergeschikt aan andere instrumenten. Zij vervulde alleen een dienende functie. Het geselecteerde werk uit 1914 van Kodaly werd lange tijd als onspeelbaar beschouwd. Het is gebaseerd op de Hongaarse volksmuziek. De gutturale stemmen, de glissandi en de pizzicato's moeten worden nagebootst. Dat vergt een grote technische bedrevenheid en dus veel oefening. Het solostuk wordt door sommige instrumentalisten ten onrechte benaderd als een circusnummer, maar het is zeker niet bedoeld als een curiosum. Wanneer het op de juiste manier wordt gespeeld, blijkt het een van de mooiste en ontroerendste werken uit de 20e eeuw. Ik hou van Oost-Europese componisten omwille van hun muzikale eerlijkheid. In de sacristie komt de cello beter tot zijn recht dan in de grote kerk. In de kleine ruimte is de akoestiek toereikend zodat het vertellende karakter van het strijkinstrument wordt bewaard.' • LD

DO · 29 SEP · 20.30

Roel Dieltiens (cello)

Grimbergen, sacristie abdijkerk, 02 263 03 43

Culinaire cinema

Pittig kunstenparcours

EX
PO

Voor de 8e editie van de triënnale *Van Stof tot Asse* nodigt **Jan De Smedt** van galerie De Ziener dertien kunstenaars uit. Zij tonen werk in leegstaande panden die op loopafstand van elkaar liggen. **Raphaël Buedts**, die talloze poëtische meubels ontwierp, mocht met zijn ultiem werk niet ontbreken. Hij stierf in 2009. **Werner Cuvelier** pakte eerder al uit met schilderijen gebaseerd op de getallenreeksen van Fibonacci (1170-1250). **Mario De Brabandere** leunt aan bij het constructivisme. **Johan Gelper** is gefascineerd door de natuur en het antropomorfe. De Egyptische videaste **Aly Doa** bestudeert onbewuste gedragingen. Bij **Paul**

Gees draait het doorgaans om spanning en evenwicht. **Walter Swennen** vertrekt van de belemmerende verbeelding die tot een grotere creativiteit zou aansporen dan de rede. Ook werken van **Johan Stoefs**, **Caroline Van Damme**, **Eric Nerinckx**, **Philippe Van den Berg** en de Keulense kunstenaar **Frauke Wilken** zijn op de triënnale, die ondertussen een vaste waarde werd in het zomerse kunstlandschap, te zien. ■ LD

TOT 18 SEP
Van Stof tot Asse

Zellik, CC Asse,
02 466 78 21

© WERNER CUVELIER

THEATER

Wie komkommers door de lucht wil zien vliegen of heksenboerhammen met apenvlees wil proeven mag Cucinema van Laika en Circo Ripopolo niet missen.

Als tegenwicht voor de overvloed aan ongeinspireerde kookprogramma's op televisie bereiden de acteurs en acrobaten van beide gezelschappen onalledaagse gerechten op een hoogst originele manier. Niet alleen de smaakpapillen, maar ook de andere zintuigen worden in de wervelende smulshow aangesproken.

Peter De Bie is het al jaren gewend om te jongleren met allerhande etenswaren. Samen met **Jef Gilis** van het Borgerhoutse Circo Ripopolo dokterde hij een resem verbazingwekkende stunts uit, die de wachttijd op de gevulde borden niet lang genoeg kunnen laten duren. Zo wordt de spanning ten top gedreven. 'We hebben ons licht opgestoken in een Antwerpse topzaak', geeft de theaterkok toe. 'De humor lag er voor het rapen. Toen we de gedragingen van het keukenpersoneel observeerden, viel meteen op hoe vaak de heren met hun hoofd tegen een opgehangen pan stootten. Niemand dacht eraan om een minder hinderende plek voor die pan te zoeken. Over de verdeling van de taken waren er blijkbaar ook misverstanden. Door het heen en weer geloop werd nogal wat energie verspild.' De visuele grappen in Cucinema mochten

niet te vanzelfsprekend zijn. 'We laten niemand uitglijden over een bananenschil, maar het personeel loopt elkaar wel voor de voeten. De kracht van de voorstelling ligt in de talrijke verrassingseffecten. Het decor is hiervoor zorgvuldig geconstrueerd. De keuken op de bovenverdieping oogt misschien rommelig, in werkelijkheid ligt er niets overbodig en heeft alles een vaste plek. Ook de kasten zijn rijkelijk gevuld met dingen die we niet zullen verklappen. We vallen niet in herhaling. Wie een eerdere voorstelling heeft bijgewoond, zal schrikken dat er ondertussen zo veel is veranderd.'

De aangeboden gerechten zijn, zoals in de *peep en eat-shows* uit het verleden, supergezond. Het menu blijft voorlopig geheim. Een slapstick uit de tijd van de stille film fungeert als gangmaker. 'Buster Keaton en de Marx Brothers brachten toen al hun publiek van de wijs. Wij gaan op de ingeslagen weg verder. Terwijl de honger wordt gestild, groeit er iets moois tussen het bevallige dienstertje en de liefdes-hongerige pianist.' **Katrien Pierlet** van Studio Orka daagt met haar mimische verleidingskunsten toetsenman **Michiel Soete** uit. Dat kan zelfs zo hilarisch worden dat je als kijker geen hap meer binnen krijgt. ■ LUDO DOSOGNE

15, 16 EN 17 SEP • 19.30

Cucinema

Laika / Circo Ripopolo
Grimbergen, Fenikshof,
02 263 03 43

Ozark Henry wil geluk delen

MUZIEK

'Moge een hele walvis aanspoelen op jouw strand.' Met deze IJslandse gelukswens begroet **Ozark Henry** zijn publiek. Hij doet het in het Nederlands en in de oorspronkelijke taal *Hvelreki*, tevens de titel van zijn jongste album. **Piet Goddaer**, zoals hij in het gewone leven heet, deelt het concertpodium met **Didier Deruyter**. Twee pianisten die aan elkaar gewaagd zijn. Ze brengen een mix van pop, ballades, rock en ambient. Ozark Henry's karakteristieke stem snijdt soms door je ziel. De broosheid van een relatie, de hunkering naar de afwezige, het mysterie van de aanwezigheid, over al deze aspecten wordt gemediteerd. *This one's for you* fluistert hij tot zijn geliefde, maar in dezelfde adem schenkt hij dit lied ook aan het publiek. Passioneel roept hij het noorderlicht op. De dag en de nacht vervloeien met elkaar. In *Godspeed* drijft hij

het tempo op. *See the lion*, kraait hij op het hoogtepunt. Om de fans van het eerste uur te verblijden, eindigt hij het concert met zijn grootste hits. ■ LD

VR • 30 SEP • 20.30

Ozark Henry plays Ozark 4 hands

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

Gezellig samen boeken kaften

De eerste week van september staat bij vele ouders rood in de agenda aangeduid als de week waarin stapels nieuwe schoolboeken en -schriften netjes moeten worden gekaft. Dankzij **Ezelsoor**, een gratis *kaftmoment* met randanimatie wordt dat kaften een artistieke en gezellige aangelegenheid.

Het idee werd vorig jaar al met succes uitgetest in Halle en Bierbeek en breidt nu uit naar andere gemeenten, waaronder Wemmel en Sint-Genesius-Rode. Studenten van een aantal kunstscholen en academies ontwierpen verschillende soorten origineel kaftpapier naar ieders smaak. Kinderen die onder begeleiding van hun ouders naar Ezelsoor komen mogen vijf vellen kiezen. Daarmee kunnen zij ter plekke, onder de deskundige begeleiding van een aantal vrijwillige 'kaft-mama's' en 'kaftpapa's', een tiental boeken of schriften kaffen. Ze krijgen ook een traditioneel bruin vel waarop ze een unieke illustratie kunnen laten zetten door gerenommeerde illustratoren (in Wemmel Tom Schamp en Tom Schoonoghe, in Sint-Genesius-Rode Jurgen Walschot), of door jong talent. Voorts wordt er ook gezorgd voor workshops en randanimatie en worden de werking van het gemeenschapscentrum, de lokale verenigingen en speciale activiteiten voor kinderen voorgesteld. ■ MB

WO • 7 SEP • 12.00

Ezelsoor

Kaftmoment
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

© FC

Huis van de tafeldruif

Den Bonten Os, een 17e eeuwse patriciërswooning in het centrum van Overijse, is omgetoerd tot het bezoekerscentrum DruIF. Centraal staat de onthaalfunctie die bezoekers wegwijs maakt in het toeristisch-recreatief aanbod van de streek. Tegelijk wordt er promotie gemaakt voor streekproducten, in het bijzonder voor de tafeldruif. Het gemeentebestuur wil de tafeldruif herwaarderen. In het nieuwe concept van het bezoekerscentrum tref je geen klassiek museum aan, maar een interactieve beleefruimte met touchscreens, pc's en interactieve spelletjes, lekkere recepten met druiven en het verhaal van de druiventelt.

De Vlaams-Brabantse tafeldruif wordt op een ambachtelijke wijze geteeld in serres. De manuele teelt in verwarmde serres zorgt voor een kwalitatieve tafeldruif, die een Europese erkenning kreeg, het zogenaamde BOlabel (Beschermd Oorsprongsbenaming). Tijdens het druivenseizoen van half juli tot eind oktober kun je een bezoek brengen aan een serrist en er de Vlaams-Brabantse tafeldruif proeven en kopen. Voor informatie over de evenementen en feesten tijdens het drukke druivenseizoen kun je terecht in het bezoekerscentrum DruIF. Het huis van de tafeldruif is opgezet als een poort tot de druivenstreek en het Dijleland. In de taverne Den Bonten Os kun je ook genieten van een hapje en een drankje. ■ GH

i 02 785 33 75, www.overijse.be

Hypnotiserende schone slaapsters

EX
PO

'Omdat het Kasteel van Gaasbeek zelf op een schone slaapster lijkt, ligt het voor de hand dat er een tentoonstelling over *Sleeping Beauties* wordt georganiseerd', zegt directeur Luc Vanackere.

'Suggestieve werken van hedendaagse kunstenaars, die over het hele gebouw zijn gespreid, creëren de komende maanden een mysterieuze sfeer. Je kan er bij wegdromen.

Een actieve houding levert echter meer belevingspret op.' Als smaakmaker fotografeerde de Amerikaanse kunstenaar **Spencer Tunick** begin juli ter plekke honderden naakte lichamen. Eén of twee immense foto's zijn in het parcours opgenomen.

Wie het kasteel binnenkomt, wordt meteen door een slaapliedje tot rust gebracht. Hou toch maar je ogen open, want **Lili Dujourie** toont beelden van naakte figuren, die op bed poseren in de stijl van de grote meesters. Ingres, Delacroix, Goya en een aantal romantici dienen als schoolvoorbeeld. De excentrieke Franse

Poolse verbeelding

EX
PO

Ter gelegenheid van het Poolse voorzitterschap van de Europese Unie belicht Bozar de belangrijkste tendensen in de hedendaagse Poolse kunst. Dat we apocalyptische tijden mogen verwachten, suggereerde theatermaker **Tadeusz Kantor** al in de jaren 70 met zijn *Trompet van het Laatste Oordeel*. Het is de onbetwiste uitschieter op de tentoonstelling. Hij bouwde dit gigantische instrument met afgedankt materiaal en gevonden voorwerpen. De belangrijkste bestanddelen zijn een stofzuigerzak, fietswielen, zwarte doeken en kabels. Met onbenullige objecten wordt de verbeelding gestimuleerd.

© OLAF BRZESKI, DREAM – SPONTANEOUS COMBUSTION, 2008

vaste interieur.' *Flaming June* toont de vlam-mende junimaand die als een slapende vrouw wordt voorgesteld. **Philip Aguirre y Otegui** vervaardigde een levensgroot beeld van een man met een matras op zijn rug. Op een licht-box van **David Claerbout** doemt uit de duis-ternis Venetië op. Op een vroeg zelfportret van **Jan Fabre** heeft hij zijn benen bekleed met hammen. *Spelers* van **Michael Borremans** stoeien op de vloer tussen de kleine huizen met treintjes. In de gotische zaal hangt **Kelly Schacht** aan de zoldering een neonsculptuur op met een tekst die uitlegt waarom ze voor deze ruimte heeft gekozen.

Van de bekroonde Muntopera *The house of the sleeping beauties* naar een verhaal van de Japanse auteur **Kawabata** wordt een filmfragment getoond. De jonge meisjes, die aan een oude man in een bordeel als onaanraakbaar slaap-gezelschap worden aangeboden, blijken niet meer in leven te zijn. Ook de foto's van **Andres Serrano** uit New York tonen alleen maar dode mensen, hoewel je de indruk hebt dat ze slapen.

Een volledige zaal is gereserveerd voor *The sleep of the reason* van **Bill Viola**. Opmerkelijk zijn de witte uilen tegen de muur. De Amerikaanse kunstenaar hoopt onze waarneming zodanig te oriënteren dat we de oneindigheid ervaren. De kinderen met gesloten ogen, die **Hans Op de Beeck** in zijn lichtboxen laat zien, kijken je direct aan. Dat leidt tot vreemde ge-waarwordingen. Het blonde meisjeshoofd met gesloten ogen dat **Michael Borremans** schilderde kreeg als titel *Gone*. Toch weet je niet of dat betekent dat ze is weggegaan dan wel dood is. Haast alle getoonde beelden hebben iets vreemds of hypnotiserend. Je komt als toeschouwer echter altijd weer op je pootjes terecht. Laat je maar meevoeren. ■ LUDO DOSOGNE

kunstenares **Sophie Calle**, aan wie Bozar al een expositie wijdde, stelt haar bed ter beschikking. De witmarmeren slaapzak in de kelder doet vermoeden dat er iemand in ligt. Dat het een dak-loze zou zijn, is onwaarschijnlijk. Marmer wordt eerder met rijkaards geassocieerd. Het werk is van **Kim De Ruyscher** uit Nederland.

In een tweede circuit komen historische slaaptaferelen aan bod. 'Op deze verborgen verleiders richten we geen extra spots', vertelt Luc Vanackere. 'Ze vallen dus niet meteen op, maar het komt erop aan om ze toch te ontdekken, ook al lijken ze deel uit te maken van het

Terwijl de toekomst angst inboezemt, zijn de trauma's uit het verleden nog niet verwerkt. Bevreemdend akelig oogt de surrealistische executie van **Andrzej Wroblewski**. De opeenvolgende oorlogen en bezettingen die het land hebben geteisterd, worden door **Jakub Ziolkowski** op een gigantisch doek in mini-atuur uitgebeeld. Napoleontische, Duitse, Hongaarse en nationalistische legers staan in de vorm van kleine figuurtjes onder een tafel in slagorde opgesteld. Een hele zaal is door **Robert Kusmirowski** omgebouwd tot een kerkhof. In de bus van **Bronislaw Wojciech Linke**, die zich een weg baant door een angstaanjagend landschap, zitten niet alleen levende, stervende en dode passagiers, maar ook hun beulen.

Sprookjesachtig is de *Vreemde Tuin* met een reusachtige libelle van de symbolistische schilder **Jozef Mehoffer**. Hij kent heel wat navolgers

TOT 13 NOV **Sleeping Beauties**

Gaasbeek, Kasteel van Gaasbeek, 02 531 01 30

die hun gefantaseerd paradijs bevolken met uitvergroete of verkleinde dieren, planten en mensen. Met de bewoners van de Brodnowijk in Warschau creëerde **Pawel Althamer** een futuristische installatie. De robots in zilverkleurige pakken lijken afkomstig uit een science fiction film. De kunstenaar herdacht in 2009 met zijn vrienden de val van het *evil empire* met een vlieg-reis naar Brussel. De jongeren streken aan het Atomium neer om in het gouden licht van de vrijheid te dansen. ■ LD

TOT 18 SEP **The Power of Fantasy**

Moderne en hedendaagse Poolse kunst
Brussel, Bozar, www.bozar.be

Van 23 tot 30 september ontvangt het Novy Teatr hedendaagse Poolse kunstenaars in zijn Solidarity Camp, dat achter de KVS wordt opgetrokken. De toegang is gratis.

Oblomov als verbeterd dagdromer

THEA
TER

De klassieker van de Rus-sische auteur Gontsjarov blijkt op alle niveaus ge-

snesden koek voor de acteurs van **Lazarus. Koen De Graeve** incarneert de werkschuwe jonker uit Sint-Petersburg met verve. **Joris Van den Brande** flaneert over de scène als een goedmoedige butler die hem van spijs en drank voorziet. De rol van de begeerlijke Olga wordt sprankelend ingevuld door **Charlotte Vandermeersch**. De productie werd geselecteerd voor het jongste theaterfestival omwille van de flair waarmee wordt gespeeld. Elke lichamelijke inspanning is te veel voor Oblomov. Na zijn ontbijt strekt hij zich uit op de divan. Zijn hoofd raakt vermoeid van het eindeloze denken. Zuchtend begint hij te dagdromen tot de slaperigheid hem opnieuw overmamt. Zijn jeugdvriend Andrej Stolz daarentegen is kwiek en ondernemend. Vergeefs tracht hij Oblomov uit zijn moedeloosheid te wekken. Wanneer de mooie Olga op het toneel verschijnt, lijkt het tij te keren. Wordt zij de ultieme remedie die hem van zijn luiheid geneest? Hoewel hij smoorverliefd wordt, schrikt een huwelijk hem af. ■ LD

VR · 23 SEP · 2015

Oblomov

Lazarus

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

Utopisch muzikaal paradijs

MU
ZIEK

Amper zestien dagen duurt het Klarafestival. In deze samengebalde tijd is het voor muzikliefhebbers aangenaam toeven in drie belangrijke Brusselse concerttempels: Bozar, Flagey en de Munt. Als centraal thema koos artistiek directeur Hendrik Storme *Imagine Paradise*.

'In dit muzikale paradijs staan composities centraal die het diepmenselijke verlangen naar beterschap en harmonie verklanken. Uitgangspunt is een denkbeeldige ideale maatschappij die de gebreken van de huidige werkelijkheid toont en die ons doet hopen op een betere samenleving. Er bestaat een onderscheid tussen de radicale en de behoedzame utopisten. Alleen de behoedzame blijven op het domein van de verbeelding. Als je je bij de radicalen verzet, word je gestraft. Autoritaire regimes verdragen geen afwijkende mening. Muziek – of een andere kunstvorm – kan als spreekbuis van de utopie ook de geesten beïnvloeden', zegt **Hendrik Storme**.

Wie op 1 september na zijn dagtaak huiswaarts keert, zal in de Ravensteingalerij en het Centraal Station ritmische klanken van Brusselse percus-

siegroepen opvangen. Zij attenderen de passanten op het feestelijk openingsconcert in Bozar. Daar wordt onder leiding van **François-Xavier Roth** door het jonge Franse orkest **Les Siècles** en het jongenskoor **La Maîtrise de Caen** de monumentale *Dantesymfonie* van Liszt en de negende symfonie *From the new world* van Dvorak uitgevoerd.

Sterdirigent en centrale festivalgast **René Jacobs** brengt daags nadien met het **Freiburger Barokorchester** een concertante versie van Haydns *Orlando Paladino*. Het titelpersonage wordt verliefd op een zekere Angelica, die hem echter afwijst. Een week later is Jacobs opnieuw van de partij met de **Akademie für alte Musik** uit Berlijn in de opera *Aci, Galatea e polifemo* van Haendel. Op 3 september prijkt de kruisweg of de *Via dolorosa* van Liszt op het programma. Pianist **Ronald Brautigam** loodst de twaalf zangers van **Compagnie Bischoff** langs de veertien staties. Foto's van **Carl De Keyser** illustreren de lijdensweg. Afwisselend intiem, romantisch en sarcastisch klinkt de cellosonate van Sjostakovitsj die Grammy Award winnaar **Steven Isserlis** op 5 september als middagrecital presenteert. De Estse dirigent **Andres Mustonen** treedt op 6 september met het **Lets Staatskoor** op. De affiche van hun Lux Aeterna oogt heel gevarieerd: van Penderecki

tot Johannes Ockeghem en van Tomas Luis Da Victoria tot Ligeti. **Vladimir Jurowski** en het **London Philharmonic Orchestra** brengen met Liszt, Skryabin, Rachmaninof en Moussorgsky een hommage aan Prometheus, die het vuur van de goden stal om het aan de mensen te schenken.

De Antwerpse band **Dez Mona** verbreedert op 8 september met barokmusici in een sage die voortborduurde op de Noorse mythologie. **Claire Chevalier** deelt op 9 september met haar Erard piano het podium met **Jan Decorte** in een bezinning over de dood op muziek van Liszt. In *Utopia 47 – A very last passion* van **Blindman** en **Muziektheater Transparant** valt het laatste jaar van de Dertigjarige Oorlog (1647) met dat van de toekomstige oorlog in 2047 samen. **Roger Norrington** en het **Mahler Chamber Orchestra** sluiten het Klarafestival af met Benjamin Britten's muzikale verklanking van Rimbauds gedichten-cyclus *Les illuminations*. Wordt dat geen schitterende start van het nieuwe concertseizoen?

■ LUDO DOSOGNE

1 TOT 16 SEP
Imagine Paradise

Klarafestival

Brussel, verschillende locaties,
070 210 217, www.festivalbrxl.be

agenda

PODIUM

THEATER

ZA · 10 SEP · 20.15

Mijn zoon Damiaan

Tine Ruyschaert
 Alseberg, CC de Meent,
 02 359 16 00

DO · 15 SEP · 20.30

Onder het melkwoud

Jan Declair en Koen De Sutter
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

15, 16 EN 17 SEP · 19.30

Cucinema

Laika / Circo Ripopolo
 Grimbergen, Fenikshof,
 02 263 03 43

ZA · 17 SEP · 20.00

Orange Clockwork

Dismissed
 Meise, GC De Muze van Meise,
 02 268 61 74

ZA · 17 SEP · 20.00

Oud Papee

Brussels Volkstejoeter
 Meise, GC De Muze van Meise,
 02 268 61 74

WO · 21 SEP · 20.30

De wederopbouw van het Westen – Rood

De Koe
 Grimbergen, CC Strombeek,
 02 263 03 43

VR · 23 SEP · 20.15

Oblomov

Lazarus
 Alseberg, CC de Meent,
 02 359 16 00

30 SEP, 1 EN 2 OKT

Duideduidui

Brussels Volkstejoeter Dilbeek,
 CC Westrand,
 02 466 20 30

KIDS

ZO · 18 SEP · 14.00

Kinderfestival

Linkebeek, CC de Moelie,
 02 380 77 51

ZO · 18 SEP · 15.00

En lang en gelukkig (+6j)

Compagnie Frieda
 Dilbeek, CC Westrand,
 02 466 20 30

ZA · 24 SEP · 16.00

De spotvogel (+4j)

Salibonani
 Tervuren, GC Papeblok,
 02 768 03 00

ZO · 25 SEP · 11.00

De krokodillenbende (+6j)

ontbijtfilm
 Grimbergen,
 CC Strombeek,
 02 263 03 43

WO · 28 SEP · 15.00

Kapitein Winokio's wereldtoernee

Alseberg, CC de Meent,
 02 359 16 00

HUMOR

ZA · 17 SEP · 20.30

Mannen komen van Mars, vrouwen van Venus

Kurt Defrancq
 Dilbeek, CC Westrand,
 02 466 20 30

ZA · 24 SEP · 20.00

Niet geschikt als moeder

Els De Schepper
 Wemmel, GC de Zandloper,
 02 460 73 24

ZA · 24 SEP · 20.30

De Belgische oorlog – La guerre belge

The Lunatics & FBIA
 Dilbeek, CC Westrand,
 02 466 20 30

ZO · 28 SEP · 20.30

Broekvent

Wurre Wurre
 Zellik, CC Asse,
 02 466 78 21

VR · 30 SEP · 20.30

Sorry, ik ben Jeroen Leenders

Grimbergen,
 CC Strombeek,
 02 263 03 43

DANS

VR · 23 SEP · 20.30

Scattered

Motionhouse
 Dilbeek, CC Westrand,
 02 466 20 30

SENIOREN

DI · 20 SEP · 14.00

Canzonissima

Dex, Croonenberghs & Muës
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

MA · 26 SEP · 14.30

The Schlagershowband

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

DI · 27 SEP · 14.30

Ciné

Miek en Roel
 Tervuren, GC Papeblok, 02 768 03 00

MUZIEK

VR · 2 SEP · 20.15

Winston Wutu

Moesjebaazconcert
 Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA · 19 SEP · 15.00

Riguelle, Terra & band

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

WO · 21 SEP · 20.30

On the rocks

Les Trattes
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR · 23 SEP · 20.00

Phonix

Deense folkband
 Meise, GC De Muze van Meise,
 02 268 61 74

De wederopbouw van het Westen – Rood (21/9)

Jef Neve trio (24/9)

Norwegian wood (18 en 27/9)

VR · 23 SEP · 20.00

KOKHER

Wezembeek-Oppem,
GC de Kam,
02 731 43 31

ZA · 24 SEP · 20.30

Uitgewist

Hannelore Bedert
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZA · 24 SEP · 20.30

Une revue jamais vue

Radio Modern
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZO · 25 SEP · 11.30

François Glorieux

Zellik, CC Asse,
02 466 78 21

ZO · 25 SEP · 20.30

Je ne regrette rien

Jo Lemaire
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

DI · 27 SEP · 14.00

Lachen is gezond

Jacky Lafont en Danny Fabry
Linkebeek, CC de Moelie,
02 380 77 51

DO · 29 SEP · 20.00

Over songs gesproken

met o.a. Marc Vanhie,
Kris Wauters
Wommel,
GC de Zandloper,
02 460 73 24

VR · 30 SEP · 20.00

Mary Boduin 70

met o.a. Sabien Tiels,
Wim Soutaer
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

VR · 30 SEP · 20.30

Ozark Henry plays Ozark 4 hands

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

VR · 30 SEP · 20.30

Buurman

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

KLASSIEK

1 TOT 16 SEP

Imagine Paradise

Klarafestival
Brussel,
verschillende locaties,
070 210 217,
www.festivalbrxl.be

VR · 16 SEP · 20.30

Pianoduo Scholtes & Janssens

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

ZO · 25 SEP · 11.00

Kurt Weill, Lotte Lenya en Bertold Brecht

Marranas, Vandaele en Bams
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

DO · 29 SEP · 20.30

Roel Dieltiens (cello)

Grimbergen,
sacristie abdijkerk,
02 263 03 43

JAZZ

ZO · 11 SEP · 19.00

Songs of love, lust and longing

Jazzilan
Tervuren, GC Papeblok,
02 768 03 00

ZA · 17 SEP · 20.15

Mixtuur

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DO · 22 SEP · 20.00

Eric Melaerts & Jean Blaute

Jazz Hoeilaart
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

VR · 23 SEP · 20.00

Dré Pallemarts

Jazz Hoeilaart
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZA · 24 SEP · 20.00

Jef Neve trio

Jazz Hoeilaart
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

WO · 28 SEP · 20.30

Hijaz

nieuw album Chems
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZO · 4 SEP · 20.00

Get low

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZO · 11 SEP · 20.00

Water for elephants

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

Le gamin au vélo

DI · 13 SEP · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

MA · 26 SEP · 14.00

Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

Norwegian wood

ZO · 18 SEP · 20.00

Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

DI · 27 SEP · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

VR · 30 SEP · 14.00 EN 20.00

Rundskop

Wommel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

3 TOT 20 SEP

Allemaal Wemmelaars

Wommel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

17 TOT 30 SEP

Allemaal Rodenaren

Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

4 SEP

Moderne kunst uit het Interbellum

Drogenbos,
FelixArt Museum,
www.felixart.org

4 SEP TOT 30 OKT

Space project

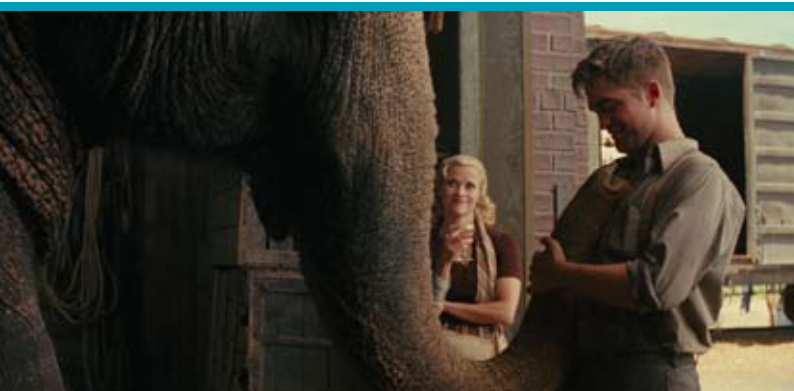
Drogenbos,
FelixArt Museum,
www.felixart.org

4 SEP TOT 18 DEC

Paul Van Hoeydonck

Drogenbos,
FelixArt Museum,
www.felixart.org

Water for elephants (11/9)

Kraambed Congo (tot 30/9)

Paul Van Hoeydonck (4/9 tot 18/12)

TOT 11 SEP

Grote Kleine kunst

werk van o.a. Roland, Jan De Wilde,
Ferre Grignard
Pepingen, Mong Blok,
02 356 56 11

16 TOT 18 SEP

Natuur onder de loep

Sint-Ulriks-Kapelle,
Kasteel La Motte,
02 453 17 07

17 TOT 25 SEP

Nederlanden y La Hispanidad

Sint-Pieters-Leeuw,
CC Coloma, 02 371 63 08

TOT 18 SEP

Van Stof tot Asse

Zellik, CC Asse,
02 466 78 21

TOT 18 SEP

The Power of Fantasy

Moderne en hedendaagse
Poolse kunst
Brussel, Bozar,
www.bozar.be

24 SEP TOT 4 OKT

Lut Beuls

Wemmel,
GC de Zandloper,
02 460 73 24

TOT 30 SEP

Kraambed Congo

Lieve Blancquaert
Alsemberg,
CC de Meent, 02 359 16 00

30 SEP TOT 2 OKT

Het Belgisch trekpaard

Sint-Pieters-Leeuw,
CC Coloma,
02 371 63 08

TOT 13 NOV

Sleeping Beauties

Gaasbeek,
Kasteel van Gaasbeek,
02 531 01 30

VOR MING

WO · 21 SEP · 20.00

Ethiopië

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

OP STAP

ZA · 3 SEP · 20.30

Vleermuizenwandeling in het Zoniënwoud

Sint-Genesius-Rode,
kasteel van Groenendaal,
0477 806 850

ZO · 18 SEP · 8.00

Wandel- en fietstocht Pajottenland

Sint-Martens-Lennik,
sporthal domein Levenslust

ZO · 18 SEP · 14.00

Wandeling Meise-Wemmel

Meise,
GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

VA RIA

WO · 7 SEP · 12.00

Ezelsoor

Kaftmoment
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

9 TOT 11 SEP

Cultuurbeurs

Sint-Pieters-Leeuw,
CC Coloma, 02 371 63 08

ZA · 10 SEP · 14.00

Straffe toeren

Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

19 TOT 25 SEP

Week van de smaak – slow food

Brussel, www.proefbrussel.be,
0473 55 26 32

ZA · 24 SEP · 21.30

Het Belgisch feest – La fête belge

slotfeest opening
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO · 25 SEP

Tuinen in feesttooi

Brussel, bibliotheek René Pechère,
www.bvrp.net

Uit in de Rand

Op www.uitinderand.be verneem je wat er in de negentien gemeenten van de Vlaamse Rand allemaal te beleven valt op sociaal-cultureel gebied. Je kunt er perfect een avondje uit mee plannen. Naast theater, muziek, dans, enzovoort, vind je er ook de activiteiten van tal van verenigingen. Organisaties die hun activiteiten bekend willen maken, kunnen die trouwens zelf in de Uitdatabank invoeren via www.uitdatabank.be

Week van de smaak – slow food (19 tot 25/9)

De agenda wordt samengesteld met gegevens uit de Uitdatabank. Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de agenda, moeten ons hun informatie anderhalve maand voor het verschijnen ervan bezorgen. Je kunt de gegevens mailen naar randkrant@derand.be, per brief sturen naar ons redactieadres (RandKrant – Uit in de Rand Agenda, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel) of invoeren in de Uitdatabank via www.uitdatabank.be. Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de gemeenschaps- en cultuurcentra in de Rand. Om voor plaatsing in aanmerking te komen, worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de Rand. Het volledige vormingsaanbod van Arch'educ vind je op www.archeduc.be.

Geef zelf je activiteit in!
Uitdatabank.be

Jazzmuzikant Jef Neve

‘Jazz, dat is olijven leren eten’

Het Jef Neve Trio zit tussen twee cd's in. Dat zal zich laten horen op Jazz Hoeilaart, waar de muzikanten op 24 september te gast zijn. ‘Het repertoire van onze vorige cd *Imaginary Road* spelen we nu twee jaar. Die muziek hebben we al binnenste buiten gekeerd. We voelen ons er helemaal vrij in.’

TEKST Ines Minten ■ FOTO Filip Claessens

Tegelijk zullen we al wat nummers oppikken die voor de volgende cd bedoeld zijn. Ik mik op een ambitieus project met vijf blazers. Voor we die erbij halen, willen we de muziek zelf helemaal in de vingers hebben’, zegt Jef Neve. *Imaginary Road* gaat over het leven van gedachten en ideeën dat parallel loopt met het gewone leven. ‘Mensen interpreteren je karakter door wat je doet en zegt. Zo ontstaat er in ieders hoofd een totaal ander beeld van wie jij bent. Dat is voor mij de *imaginary road*. Hetzelfde gebeurt na je dood. Geestelijk en fysiek ben je er niet meer, maar toch laat je

iets na. Ik vergelijk het met het witte spoor dat een vliegtuig tekent in de lucht. Het vliegtuig zelf is al lang weg, maar er is nog bewijs dat het er geweest is.’

Respect

De nieuwe nummers horen bij een project dat nu nog de werktitel *Songs of the New World* draagt. Voor de composities inspireert Jef Neve zich op de recente Arabische revolutie en andere mondiale gebeurtenissen. ‘In de Arabische wereld is een gigantische omwenteling aan de gang. De snelheid waarmee het gebeurt, is ongelooflijk. Ook de ge-

beurtenissen in Japan zitten erin verwerkt. In juni hebben we in Osaka en Tokio gespeeld. Ze hebben er net een wereldramp achter de rug en je voelt in de gesprekken dat die mensen iets hebben meegemaakt. Die verhalen hebben me diep geraakt, maar ook de waarheid waarmee de mensen ze vertellen. Sommige westerlingen vinden dat koel, ik noem het liever respectvol. Ze maken er geen Griekse tragedie van. De mensen die we er ontmoetten, waren allemaal blij dat we ondanks alles toch gekomen waren. Veel artiesten hebben hun optredens in Japan blijkbaar afgezegd. Maar Japanners hebben cultuur en afleiding nodig. Ze kijken liever naar de toekomst dan naar het verleden. Dat vind ik knap.’ Daarnaast is er de globale milieuproblematiek en, op kleinere schaal, de politieke impasse en de onrustwekkende polarisatie bij ons. Die zijn op de een of andere manier allemaal in *Songs of the New World* gekropen. ‘Het is moeilijk uit te leggen hoe zo’n idee zich omzet in muziek’, zegt Jef Neve. ‘Het is niet zo dat een specifieke toespraak van een minister zich nadien reflecteert in een bepaald nummer. Al die informatie komt op me af, ik voel me erdoor geraakt en de muziek is er een logisch gevolg van. Soms is het ook een beetje de kip of het ei: ik kan een muziekstuk schrijven waarin ik achteraf een bepaald beeld herken.’

Mozart, Nirvana, jazz

Geïnspireerd door de verhalen van zijn moeder over Mozart besloot Neve op zijn zesde dat hij componist wilde worden. Over het genre waarin hij zou componeren, heeft hij een tikje langer nagedacht. ‘Als tiener hield ik helemaal niet zo van jazz. Ik luisterde naar klassieke muziek en naar alles wat in die tijd op Studio Brussel werd gedraaid, van de Red Hot Chili Peppers tot Nirvana. Met jazz ben ik vrij laat in aanraking gekomen en ik ben het nog veel later gaan appreciëren, in elk geval later dan de meeste andere jazzmuzikanten. Ik heb ook eerst verstandelijk leren begrijpen waarom jazz goede muziek is voor ik hem in mijn hart heb gesloten. Dat is gek, meestal gaat het omgekeerd. Ik studeerde al aan het Lemmensinstituut toen het gebeurde. En dan nog. Jazz is echt zoiets als olijven leren eten: je moet eraan wennen. Misschien is het uiteindelijk toch jazz geworden door de vrijheid die het genre je geeft. Daar heb ik altijd van genoten. Improviseren is componeren op het moment zelf. Oké, je speelt hetzelfde muziekstuk, maar het klinkt toch altijd weer anders.’

ZA · 24 SEP · 20.00

Jef Neve trio

Jazz Hoeilaart

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

i www.jefneve.be

In tegenstelling tot wat je zou vermoeden, zijn er ook heel wat jonge mensen die vrijwilligerswerk doen. Denk maar aan de vele jongeren die zich inzetten voor jeugdbewegingen of speelpleinwerkingen. Of neem de Vilvoordse Sofie Bots (19), die zich al meer dan een jaar inzet voor de vereniging Jeugd, Cultuur en Wetenschap.

TEKST Ines Minten • FOTO Filip Claessens

6 Vrijwilligerswerk in de Rand

‘Niet alles hoeft om centen te draaien’

Jeugd, Cultuur en Wetenschap (JCW) is een Vilvoordse vereniging die in het hele land cultureel wetenschappelijke activiteiten voor 8- tot 16-jarigen organiseert. Een heus ruimtekamp, een workshop waarin je zelf tandpasta leert maken, een dagtrip naar de tijd van de Galliërs? Het kan allemaal. Alle activiteiten worden begeleid door vrijwilligers, die de dag, het weekend, de workshop of het kamp ook helpen voorbereiden. We nemen een kijkje tijdens de dolle JCW-dagen in Vilvoorde. Op het programma staat de archeologieworkshop *Graven om te weten*, een samenwerking van JCW, de kunstacademie Portaelschool en de KULeuven.

Spijkerschrift en DNA-onderzoek

De kinderen hebben er al verscheidene knutselactiviteiten en een bezoek aan het archeologisch depot in Zellik opzitten. Deze namiddag komt een Leuvense archeoloog langs. Hij heeft een kist bij met daarin een nauwkeurige reconstructie van een eeuwenoud opgegraven graf: botten van een volwassen persoon en een baby, intacte potten en kruiken, beenderen van dieren en nog wat andere voorwerpen. De kinderen krijgen uitleg, stellen een heboel geïnteresseerde vragen en kunnen dan zelf aan de slag. Met de hulp van tekeningen mogen ze bepalen van welk dier een bepaald bot afkomstig is, ze ontcijferen spijkerschrift en met een klein maar volledig echt DNA-onderzoek bepalen ze of de volwassene en het kind in het graf familie van elkaar waren. ‘Jouw DNA lijkt voor de helft op dat van je moeder en voor de helft op dat van je vader’, krijgen ze te horen. ‘En meisjes hebben een tikje meer DNA dan jongens.’ De meisjes gniffelen, de jongens reageren verontwaardigd: ‘Dat kan niet!’

Intussen houden Sofie en haar Brugse collega-vrijwilligster Ann-Sofie Anseeuw (16) een oogje in het zeil. ‘Ik doe vrijwilligerswerk voor JCW omdat ik graag met kinderen omga. Ook de workshopformule spreekt me aan: de kinderen vervelen zich nooit’, zegt Sofie.

Liever plezier dan geld

Sofie en Ann-Sofie krijgen nu en dan een blik vol onbegrip van vrienden en vriendinnen. Waarom vrijwilligerswerk doen als je ook betaald kunt worden voor je werk? ‘Zelfs mijn mama vraagt me soms of ik niet beter eens een echte vakantiejob zou zoeken, zodat ik wat meer zakgeld zou hebben. Maar ik vind niet dat alles om centen hoeft te draaien. Ik doe liever iets waar ik plezier aan beleef dan een hele dag aan een kassa te zitten of zo. Gisteren was bijvoorbeeld een erg drukke dag, ik kwam uitgeput thuis, maar ik had de kinderen een fijne dag bezorgd. De vriendschap die je van hen krijgt, hun plezier meemaken, ... daar hoeft voor mij geen geld tegenover te staan.’

Intussen zijn de kinderen geconcentreerd aan hun DNA-proeven bezig. Ze gaan uiterst voorzichtig om met het materiaal, want de minste verkeerde beweging kan de proef doen mislukken. De gezichten blinken dan ook wanneer blijkt dat het merendeel van de proeven gelukt is. ‘De skeletten zijn van een mama en haar baby’, oppert een van de jonge deelnemers. ‘En hoe zijn ze dan gestorven?’, wil een andere jongen weten. Er wordt nog heel wat over en weer gespeculeerd. Ongetwijfeld hebben we hier te doen met een paar archeologen in de dop. Ook de beide vrijwilligsters zijn tevreden over de dag. ‘Veel meer mensen zouden vrijwilligerswerk moeten doen’, besluit Sofie. ‘Je vindt in het ruime aanbod altijd wel iets wat je bevalt. En bovendien doe je iets positiefs.’

www.jcweb.be, www.vrijwilligerswerk.be

DE ‘Es muss sich nicht alles ums Geld drehen’

‘Es muss sich nicht alles ums Geld drehen. Ich tue lieber etwas, das mir Freude bereitet’, sagt Sofie Bots (19). Sie leistet ehrenamtliche Arbeit bei Jeugd, Cultuur en Wetenschap (JCW). Diese Vereinigung aus Vilvoorde organisiert kulturelle und wissenschaftliche Aktivitäten für 8- bis 16-jährige Kinder und Jugendliche. Wir haben uns einmal bei den tollen JCW-Tagen in Vilvoorde umgeschaut. Auf dem Programm stand der Archäologie-Workshop *Graven om te*

weten. Den Kindern wird so einiges erklärt, sie stellen vielerlei interessierte Fragen und können dann selbst Hand anlegen. ‘Ich leiste ehrenamtliche Arbeit für JCW, weil ich gerne mit Kindern zusammen bin. Die Freundschaft, die einem von ihnen zuteil wird, ihren Spass miterleben, ... das muss für mich nicht auch noch mit Geld entlohnt werden. Ich finde, dass viel mehr Menschen ehrenamtliche Arbeit leisten sollten’, meint Sofie abschliessend.

Een zuurzoet bos

Op de grens van Steenokkerzeel, Machelen en Vilvoorde ligt het Floordambos, een groot boscomplex dat bekend is tot ver buiten de grenzen. Op elk moment van het jaar loont het de moeite er een kijkje te nemen; de natuurwaarden zijn hier van een speciale orde. Trek je stevige stapschoenen of zelfs laarzen aan, want je krijgt vooral te maken met natte natuur.

TEKST Herman Dierickx ■ FOTO Filip Claessens

Stal je fiets of wagen aan de Passieweg in Melsbroek en neem richting bos zodat je meteen in de Burgdreef uitkomt. Neem de donkere wandelgang die je naar de kop van een doodlopende straat brengt, waar een moeraszone heel wat bloeiende planten aantrekt. Rond deze tijd van het jaar vliegen verschillende heidelibellen in het rond en als je goed kijkt, zie je ook enkele waterjuffers zoals het lantaarntje en de azuurjuffer. Rechtdoor brengt de betonbaan je richting Peutie, maar die richting neem je niet. Neem wel het bospadje links ervan, ondanks het teken dat het om een doodlopende steeg gaat. Knijp even je neus dicht, want de waterkwaliteit van de grachten en beekjes is niet in orde. In dit natte gedeelte borrelt veel kalkrijk water op dat onder meer moesdistel en bosbies welig laat tieren, maar ook de es en de zwarte els beleven hier de tijd van hun leven. Gelderse roos zorgt in de winter voor een bijzonder voedselaanbod voor de uit het verre noorden afzakkende pestvogels. Voor de meeste andere vogels zijn de kar-

mijnrode bessen giftig zodat de pestvogels het diner zowat voor zich alleen hebben.

Vol leven

Zoals zo dikwijls is het de aanhouder die wint en de volhouder die wordt beloond. Want achter de haakse bocht naar links, je loopt dan vlak naast het hoge talud van de autosnelweg E19, krijg je heel proper gracht- en beekwater voorgeschoteld dat bruist van het leven. Je bezoek deze locatie het best in de namiddag, wanneer de zon op het water staat en het leven optimaal rondvliegt. Zweefvliegen, libellen, bijen en hommels vliegen af en aan, vlinders doen zich tegoed aan de bloeiende planten van het moment. Onder de waterlijn is het leven minstens even intens: stekelbaarsjes, padden, kikkers, kevers en andere wriemelende waterbeestjes ontsnappen niet aan het oog van de scherpe observator. Laat alles rustig begaan, maar neem de tijd om je figuurlijk onder te dompelen in zoveel leven. Onderweg heb je waarschijnlijk de enorme wijngaardslakken gezien. Zij tonen aan dat je

je in een kalkrijke zone bevindt, want die kalk hebben ze nodig om hun huisjes te maken. Het kletsnatte feest duurt tot de kristalheldere Trawoolbeek uit het donkere bos komt en onder de autoweg loopt. Kruis ze en blijf het talud volgen dat rechts van jou ligt. Deze beek mondt ter hoogte van het Tuchthuiscomplex uit in de Zenne, waar ze sterk bezoedeld is door de huisvuilvracht die ze onderweg meeneemt, maar er is verbetering op komst met de infrastructuurwerken die Aquafin uitvoert in de regio. Iets verderop neem je links waardoor je aan het talud komt van een enigszins verborgen, betonnen waterwachtbekken.

Veelvariatie

Wat verderop, aan de enorme lindeboom, moet je links afbuigen naar een lange rechte weg die vertrekt aan een uithoek van het golfterrein dat aan het Floordambos grenst. Rechts liggen de balletjes soms verspreid over het terrein en hotsen de caddy's achter de sportmannen die resultaten bijeen trachten te slaan. Links ligt nog steeds het Floor-

huizentuinen

Magnolia Black Tulip

Bijzondere verzameling

Het gebeurt niet elke dag dat er een nieuw arboretum wordt geopend. Dat het bovendien om een puur privé-initiatief gaat, maakt het helemaal bijzonder. Welkom in het Arboretum van Wespelaar, even buiten de Rand.

Het Arboretum Wespelaar maakt deel uit van het landschappelijke park van Herkenrode, dat op zijn beurt deel uitmaakt van een veel groter domein waartoe onder meer het historische kasteelpark van Wespelaar behoort. Dat is een van de best bewaarde voorbeelden van een 18e eeuwse Engels landschapspark in België. Het 20 ha grote arboretum, dat nog volop in ontwikkeling is, werd de voorbije 25 jaar aangelegd door de gepassioneerde dendroloog Philippe de Spoelberch. Gestart als een pure privécollectie wordt Arboretum Wespelaar sinds kort beheerd door de Stichting Arboretum Wespelaar. Samen met het park van Herkenrode herbergt het arboretum een van de rijkste privécollecties van houtige gewassen in Europa. Het arboretum alleen telt vandaag ongeveer 2.000 verschillende struiken en bomen, en elk jaar worden er vele tientallen bij geplant. Er staan heel wat coniferen, die op ingenieuze wijze gebruikt worden als groene achtergrond ter bescherming van bijzondere loofbomen.

Ware belevenis

De esdoorns zijn een van de grote attracties van het arboretum als ze in het voorjaar uitlopen en in de herfst spectaculair verkleuren. De esdoorncollectie telt momenteel 164 verschillende soorten en cultivars. De rodo-dendroncollectie is nog relatief jong maar veelbelovend. *Stewartia* is een nauwelijks bekende kleine boom of grote struik die in juni-juli bloeit met prachtige camelia-achtige witte bloemen, die in de herfst schitterend verkleurt en het hele jaar pronkt met een erg decoratieve, afbladderende schors. *Stewartia*'s zijn vanwege hun beperkte omvang ook geschikt voor kleinere tuinen en verdienen

het om veel meer te worden aangeplant in onze tuinen.

De magnoliacollectie is een van de belangrijkste ter wereld. Ze telt momenteel meer dan 1.000 exemplaren en 324 verschillende soorten, hybriden en cultivars. Streefdoel is om van elke groep (winterharde) *magnolia* de belangrijkste cultivars te tonen. Een wandeling door die magnoliacollectie in april-mei is een belevens op zich. Wespelaar bezit de grootste collectie ter wereld van gele magnolia's. Arboretum Wespelaar wil niet alleen planten verzamelen en tonen, ze zien het ook als hun taak om houtachtige gewassen die in hun natuurlijke omgeving met uitsterven zijn bedreigd, te bewaren. De collectie telt momenteel 169 soorten die bedreigd zijn. Je vindt hier zelfs één soort, *franklinia alatamaha*, die in het wild is uitgestorven.

Een bezoek aan het Arboretum Wespelaar is voor elke tuinliefhebber een ware ontdekkingsreis. Alle planten zijn duidelijk gelabeld, zodat het gemakkelijk is om de naam te noteren. Bovendien is het esthetisch een zeer aantrekkelijk park met een grote vijver en veel open ruimte met brede graspaden en lange doorzichten, waardoor de bomen in al hun glorie kunnen worden bewonderd. 'De tijd van uitgebreide private verzamelingen ligt ongetwijfeld achter ons', zo schreef Philippe de Spoelberch enkele jaren geleden in het boek *Bomen in België*. Daarmee heeft hij ongetwijfeld gelijk, maar zijn eigen verzameling vormt een schitterende uitzondering op die regel.

TEKST Paul Geerts ■ FOTO Marc Meyer

dambos dat intussen al een pak droger is geworden. De variatie aan bomen en struiken is groot. Probeer ze allemaal maar eens op naam te brengen, dan begrijp je het wel.

Aan de rand van de akker neem je links het paadje, zodat je aan de bosrand blijft lopen. Hier wisselen kalkrijke en zure bodems elkaar af. Het levert een merkwaardige leefgemeenschap op met soorten als valse salie en kardinaalsmuts. Dat zijn respectievelijk zuur- en kalkminnende soorten die je hier door de verbrokkelde bodemstructuur zomaar bij elkaar vindt. Uiteindelijk beland je aan de T-splitsing die je herkent van het begin van de wandeling. Als je rechts neemt, kom je weer uit in de Passieweg en zit deze boeiende boswandeling er op.

i KAART Wie deze wandeling op een gedetailleerde kaart wil volgen, kan de topografische kaart nummer 23/7-8 (schaal 1:20.000) van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI) raadplegen (www.ngi.be).

i Arboretum Wespelaar is open op woensdag en zondag, tot en met zondag 6 november 2011, telkens van 10 tot 17 uur. Groepen zijn op aanvraag ook op andere dagen welkom. Stichting Arboretum Wespelaar, Grote Baan 63, Haacht-Wespelaar, 016 60 86 41, www.arboretumwespelaar.be, info@arboretumwespelaar.be

Creatieve ondernemingen

Energiehonger

Ons klimaat verandert, dat weten we. Beelden van smeltende ijskappen en natuurrampen duwen ons met de neus op de feiten.

Met Big Blue, een expertisecentrum voor energievriendelijke oplossingen, zet de firma Van Marcke een stap in het bewustwordingsproces om zuiniger om te springen met energie.

TEKST Nathalie Dirix ■ FOTO Filip Claessens

FR Modérer la soif d'énergie

Il semble facile d'opter pour un habitat à faible consommation d'énergie, mais peu de personnes osent néanmoins franchir le pas. 'Nous constatons qu'un grand nombre de personnes veulent changer de comportement, mais qu'elles sont souvent peu informées. Cela vaut tant pour les particuliers que pour les installateurs', dit Bart Deltour, responsable en formations auprès de la société Van Marcke. Fin 2009, Van Marcke a ouvert les portes de Big Blue à Zaventem. Ce centre d'expertise accueille les particuliers et les professionnels qui souhaitent obtenir des informations sur les solutions permettant une consommation énergétique plus conviviale en eau et en chaleur. Vous pouvez même trouver l'installation adéquate pour diminuer réellement votre consommation d'énergie et d'eau.

natuurlijk

Taaie klant

Vijftig jaar geleden was de **Japane duizendknoop** een nobele onbekende in ons land. Tegenwoordig zie je hem overal, maar veelal langs kleine en grote waterwegen. Het begint met een paar stengels die ergens beginnen te groeien. Op enkele jaren tijd deint de plek uit tot een enorm oerwoud van meer dan twee meter hoge planten die elk jaar verder aangroeien. De ondergrondse uitlopers zorgen voor een ongebreidelde vermeerdering, waar niet zoveel tegen in te brengen is. Ondanks herhaalde maaibeurten komt de plant steeds terug in alsmar grotere aantallen.

We hebben te maken met een merkwaardige soort, zoveel is duidelijk. In de lente groeien de scheuten uit tot stevige en ondoordringbare plekken. In de nazomer komt de plant in bloei en tegen de winter sterven alle bovengrondse delen af. Dan blijven slechts droge, holle stengels over die vederlicht zijn en gemakkelijk te verwijderen. Dat heeft echter geen zin, want in de lente sturen de ondergrondse uitlopers hun voedingsstoffen naar de groeiknoppen waarna de plant opnieuw een enorme biomassa produceert voor het zomerseizoen.

temperen

Eind 2009 opende Van Marcke in Zaventem de deuren van Big Blue. In dit expertisecentrum kunnen particulieren en professionelen terecht om informatie in te winnen over energievriendelijke oplossingen voor warmte en water. Je kunt er zelf uitzoeken welke de juiste installatie is om je energie- en waterverbruik effectief aan banden te leggen. 'Bij ons kom je te weten dat er realistische oplossingen voor handen zijn om minder fossiele energie en minder water te gebruiken. Het is een erg technisch verhaal. Daarom besteden wij veel aandacht aan eenvoudige communicatie. Wij vinden het belangrijk dat je zelf kunt ontdekken hoe je die energiebesparing het best aanpakt. Met *touchscreens* kun je uittesten welke van onze oplossingen goed zijn voor jouw specifieke situatie. Woon je bijvoorbeeld in een appartement of een bosrijke omgeving, dan zal je snel te weten komen dat zonnepanelen geen oplossing zijn. We maken de bezoeker duidelijk dat condensketels tot 25% minder energie verbruiken dan ketels van tien jaar en ouder. In een andere test ontdek je dat je met een eengreepskraan sneller de juiste temperatuur bekomt dan met een tweegreeps. Hierdoor bespaar je naast water ook warmte en energie', zegt Bart Deltour, verantwoordelijke opleidingen bij Van Marcke.

Hernieuwbare energie

Big Blue huist in een energiebewust gebouw. Voor de verwarming wordt geen stookolie of aardgas gebruikt. Een ventilatiesysteem verfrist de lucht en recupereert de energie uit de afgezogen lucht om de binnenkomende koude lucht voor te verwarmen. De elektriciteit die gebruikt wordt voor de verwarming, ventilatie en verlichting komt uit zonne-energie. Het sanitair water komt uit een installatie die regenwater opvangt en filtert. 'De zon is een onuitputtelijke bron van energie. We zullen ze steeds meer inschakelen om verwarming, sanitair warm water en elektriciteit op te wekken, maar we zijn nog niet zo ver dat we volledig op hernieuwbare energie kunnen overschakelen. We moeten nog door een overgangsfase waarin de fossiele brandstoffen een belangrijke rol zullen spelen. Daarom zetten wij ook in op innovatieve technieken die het rendement van deze brandstoffen kunnen optimaliseren', verduidelijkt Agnès Pringiers van de public relations afdeling.

Passief huis

Big Blue promoot de idee van passiefhuizen, zeer energiezuinige gebouwen waarbij je door een doorgedreven isolatie en ventilatie geen klassieke verwarmingsinstallatie meer nodig hebt. Het lijkt eenvoudig om op een

energievriendelijke manier te wonen en toch durven veel mensen die stap niet te zetten. 'Wij stellen vast dat er bij veel mensen een wil is om te veranderen, maar dat zij vaak onvoldoende geïnformeerd zijn. Dit geldt voor particulieren, maar ook voor installateurs. Daarom is het belangrijk dat de overheid niet enkel investeert in de bewustwording van mensen, maar hen ook financieel een duwtje in de rug geeft om over te schakelen op energievriendelijk wonen', zegt Bart Deltour.

Van Marcke heeft zo'n 1,25 miljoen euro geïnvesteerd in een ruimte van 1.200m² in Zaventem. Vooral de centrale ligging sprak het bedrijf aan. In een aantal andere locaties van Van Marcke wordt gewerkt met *Big Blue Points*. Tot voor kort werden hier enkel badkamers en sanitair materiaal getoond, maar nu kun je er ook – weliswaar op een beperktere ruimte – kennismaken met de Big Blue oplossingen. 'Energie is een thema waarvan het belang alleen maar zal toenemen. Wij helpen de mensen zoveel mogelijk de weg te vinden naar energievriendelijke technieken. Tegelijkertijd moeten we er ons met zijn allen van bewust zijn dat we onze energiehonger in toom zullen moeten houden. We kunnen niet anders dan overschakelen op duurzame oplossingen zoals zonneenergie, windenergie, waterkracht, biomassa en gas', besluit Agnès Pringiers.

Er zijn weinig vogels die er hun nest in maken en vele insecten komen nectar drinken uit de talloze roomwitte bloemen. De zaden drijven in de late herfst op het water en stromen naar andere gebieden waar ze ontkiemen en nieuwe kolonies stichten. De belangrijkste wijze van voortplanten gebeurt echter via afgebroken stengels die ook op het water drijven, wortel schieten en zich ergens vestigen op de oever. Het is ongelooflijk hoe snel deze telg van de kroostrijke familie der duizendknopen West-Europa heeft veroverd. Familiegenoten als perzikkruid, waterpeper en veldzuring zijn inheemse planten die geen problemen veroorzaken, maar tegenwoordig komt ook de Sachalinse duizendknoop zich in ons land vestigen. Hij is nog wat forser dan de Japanse collega en zal ongetwijfeld ook

een succesvol parkoers afleggen. Op sommige plaatsen groeien de Japanse en de Sachalinse duizendknoop door elkaar, blijkbaar zonder veel problemen. De massavegetaties verdringen alle andere planten en houden het rijk vele tientallen jaren voor zich alleen. Hun uitbreidingsdrang is inmiddels legendarisch en zal de inheemse soorten ongetwijfeld nog lang parten spelen. Daarom staan ze ook op de lijst van de soorten die we moeten bestrijden, maar het lijkt wel dweilen met de kraan open. Het ziet er voorlopig niet naar uit dat we het pleit zullen winnen. De toekomst zal het uitwijzen.

We hebben te maken met een woekerende exoot die in hetzelfde lijstje staat als de reuzenberenklauw, de grote waternavel en het parelvederkruid. Het zijn allemaal soor-

ten die we op een of andere manier liever kwijt zijn dan rijk, maar zij beslissen er voorlopig anders over. Hun verspreiding wordt in de hand gewerkt door de mens die zich vlot door het landschap verplaatst en (meestal ongewild) zorgt voor de komst van soms ongewenste gasten. Vele waren oorspronkelijk verstekelingen die plots assertief de kop opstaken en zich niet onbetuigd laten. Een verkoopverbod van de waternavel en het vederkruid kan een oplossing bieden, maar stuit soms op protest uit de plantensector omdat het inkomstenverlies betekent. En als er dan toch een verkoopverbod zou komen, staan er meestal andere soorten klaar om de exotische fakkel over te nemen. Tja.

TEKST Herman Dierickx ■ FOTO Herman Dierickx

Verborgen schatten

De geheimen van Gaasbeek

In het Kasteel van Gaasbeek kom je veel te weten over ons historisch erfgoed en de adellijke cultuur. Tijdens tentoonstellingen en rondleidingen geeft het kasteel heel wat geheimen prijs. Toch steken er nog tal van verborgen schatten in het archief en andere ruimten, die het publiek niet te zien krijgt.

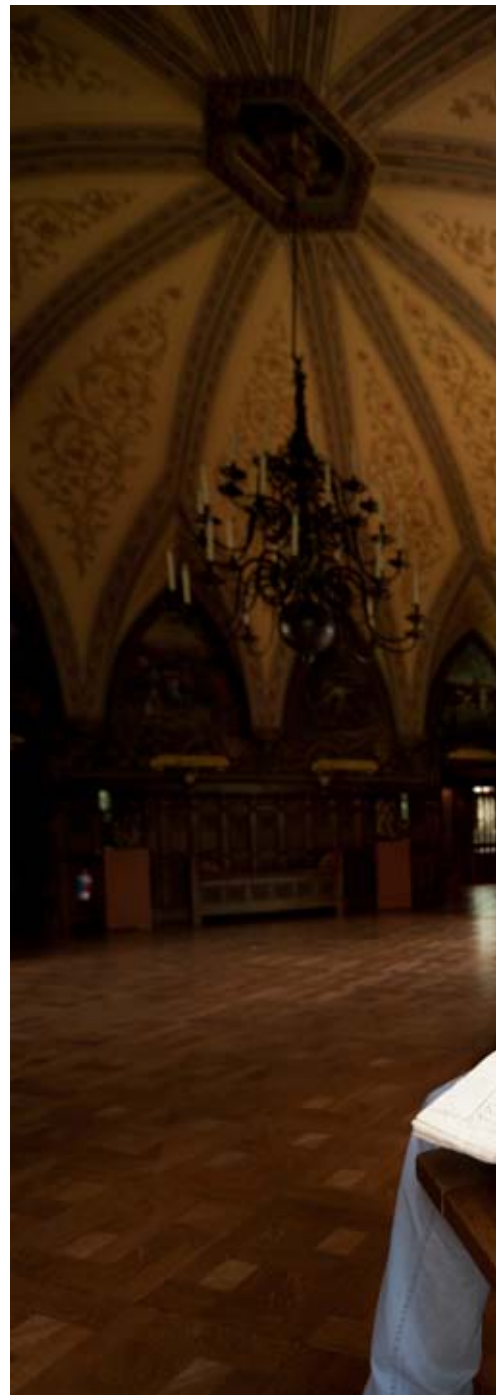
TEKST Gerard Hautekeur ■ FOTO Filip Claessens

Boudewijn Goossens, verantwoordelijk voor het archief, toont een eerste pronkstuk: een medaillon van de markiezin Marie Arconati Visconti. 'Het kostbare juweel met gouden randen is bezet met briljanten. Daarin steekt de foto van Leon Gambetta. Hij was stapelverliefd op de markiezin en schonk haar dit medaillon. Maar de markiezin droeg Gambetta niet in haar hart. Voor haar bleef hij de vriend van haar vader. De markiezin had trouwens weinig duurzame relaties. Ze trouwde met de steenrijke Italiaan Visconti, die twee jaar na hun huwelijk stierf. Van hem erfde ze een immens fortuin waarmee ze het Kasteel van Gaasbeek renoveerde. Ze

besteedde een astronomisch bedrag van 1,3 miljoen goudfranken aan de renovatie en de herinrichting. Weggestopt in het archief bevinden zich de kleurenfoto's op glasplaat, die de markiezin liet maken nadat de restauratie was voltooid. Zo liet ze het hele vernieuwde interieur vereeuwigen. Het is vrij verrassend dat fotografen op het eind van de 19e eeuw al over een procédé beschikten om kleurenfoto's te maken.'

Rubens

Andere zeldzame documenten die nooit het daglicht zien, zijn het laatste testament van kunstschilder Peter Paul Rubens en zijn huwelijkscontract met Helena Fourment. De volslanke tweede echtgenote inspireerde barokkunstenaar Rubens tot het schilderen van talrijke sensuele naaktportretten in Bijbelse of mythologische taferelen. Via Catharina Van Blondel, de kleindochter van Rubens, kwam het kasteel van Gaasbeek in het bezit van het testament en het huwelijkscontract. De kleindochter was gehuwd met Filips Ferdinand Van Boneem van wie de bezittingen bij zijn dood in 1796 overgingen naar de familie Scockaert de Trimont, de vroegere bewoners van het kasteel. Sindsdien bleven beide documenten bewaard in het kasteel. Boudewijn Goossens haalt ook het dikke boek met de stamboom van de familie Scockaert boven en wijst op een pittig detail. In de stamboom zijn fictieve namen van voorouders opgenomen om aan te tonen dat de roots van de familie Scockaert de Trimont ver teruggaan in de geschiedenis en vooral dat de familie van adel is. Uit een studie van Herman Van Dormael, ere-conservator van het Kasteel van Gaasbeek, blijkt evenwel dat

de Scockaerts geen adellijk bloed in de aderen hadden. Of hoe de schone schijn van de stamboom bedriegt.

Geheime gang

Een ander stukje waardevol erfgoed dat nog nooit werd tentoongesteld, is de *Kruisweg* van de kunstenaar Tytgat. In 1955 schilderde de 76-jarige kunstenaar de definitieve versie van zijn kruisweg, die de Belgische Staat aankocht om ze in de Sint-Gertrudiskapel van het domein van Gaasbeek tentoon te stellen. Omdat de kapel relatief vochtig is, werden de schilderwerken uit de kruisweg er echter nooit opgehangen en zitten ze nu weggeborgen in het kasteel.

Tijdens de rondleiding laat Boudewijn ons de geheime gang van het kasteel zien, die vermoedelijk werd gebouwd tijdens de renovatie onder Marie Arconati Visconti. Die gang, die je omwille van de veiligheid niet meer in mag, werd gebruikt door het

DE Die Geheimnisse von Gaasbeek

Ein Juwel mit goldenen Rändern, das letzte Testament des Malers Peter Paul Rubens, der gefälschte Stammbaum der Familie Scockaert de Tirimont, ein geheimer Gang, das Gemälde des Kreuzweges von Tytgat, Gipsmodelle von plastischen Werken, ... dies sind die verborgenen Schätze von Schloss Gaasbeek. In diesem phantastischen Schloss erfährt man so einiges über unser historisches Erbe und die adlige Kultur. Bei Ausstellungen und Führungen gibt das Schloss vielerlei Geheimnisse preis. Dennoch gibt es noch viele weitere verborgene Schätze im Archiv und in anderen Räumen, die das Publikum nicht zu sehen bekommt. Das reizt um so mehr unsere Neugierde.

Groener dan groen

Popeye is er zot van en haalt er zijn kracht uit. Het zit boordevol ijzer, calcium en vitamines A, B en E. Popeye, the sailerman wist dat al in 1929. In onze contreien ontdekten men pas veel later de verschillende positieve voedings-eigenschappen van **bladspinazie.**

Initieel werd gedacht dat het ijzer in de spinazie hem superkrachten gaf, maar eigenlijk was het dankzij de nitraat in dit groene krachtvoer dat Popeye zijn vijand Brutus kon verslaan en het hart van Olijfje kon overerven. Spinazie is een zeer oude groente. In Europa, en toen vooral in Spanje, werd het pas vanaf de 12e eeuw geteeld, veel eerder was dat al in Perzië het geval. De naam is trouwens afkomstig van het Perzische woord *esfenaj*. Oorspronkelijk werd het meer als een geneesmiddel beschouwd dat vooral hielp bij constipatie. Het hoge oxaalzuurgehalte zorgt namelijk voor een laxeereffect. Wist je trouwens dat Britse en Italiaanse onderzoekers suggereren dat, door het eten van kaliumrijk voedsel zoals spinazie, je minder kans hebt op een hartstilstand of een beroerte?

De snelgroeïende, eenjarige bladgroente is al vroeg in het voorjaar beschikbaar en kan gemakkelijk het hele jaar door worden geteeld. Tegenwoordig kun je spinazie bijna overal ter wereld vinden, behalve in tropische gebieden. In België kennen we twee soorten: kleinbladige spinazie met gladde, ronde blaadjes en wilde spinazie die een dikker, gekruild blad heeft. De voedingswaarde van beide soorten is gelijk maar de smaak verschilt wel degelijk. Wilde spinazie is knapperig en heeft een frisse, milde smaak. Kleinbladige, platte spinazie heeft een stevigere grondsmak wanneer je hem kookt. Welke soort je kiest, is dus letterlijk een kwestie van smaak!

De lekkere en lichtverteerbare groente is heel veelzijdig en kan op allerlei manieren geconsumeerd worden. Bijna elke keuken heeft spinazie op het menu staan. Vooral de Italianen zijn dol op spinazie. Er zijn honderden Italiaanse gerechten met spinazie en *à la Florentine* betekent dat een gerecht spinazie bevat. Hoewel spinazie op zichzelf al heel lekker is, kan gehakte of gepureerde spinazie gemengd worden met heel wat andere ingrediënten. De Italianen mengen spinazie met ricotta of parmezaanse kaas in allerlei recepten; de Engelsen doen eieren en soms cheddar in hun spinaziesoufflés. Een hele goede combinatie is spinazie met zuivelproducten. Zo gebruikt men in het Midden-Oosten geitenkaas om spinazietaartjes te maken. Daarnaast kun je er ook lekkere frisse salades of romige soepjes mee maken. De chef-kok van PastaGenoeg in Dilbeek serveert spinazie het liefst in combinatie met ... juist: pasta. Zijn *linguini* met verse en gerookte zalm en bladspinazie is een ideaal gerecht voor het einde van de zomer.

De groente wordt bij ons ook vaak aangeboden in combinatie met aardappelen en gebraden rundvlees, kalfsvlees of mager varkensvlees of vis. Keuze genoeg, maar mijn absolute favoriet is en blijft een gegratineerd pannenkoekje met spinazie, room en kaas, opgekruid met nootmuskaat. Zeer eenvoudig, maar om duimen en vingers van af te likken.

TEKST Sandra Szondi

i Onze medewerker Sandra Szondi gaat in de rubriek **kwestievensmaak** samen met een aantal chef-koks uit de Rand, op zoek naar bijzondere, doodgewone of verrassende smaken. Deze maand sprak ze met de chef-kok van PastaGenoeg, Gemeenteplein 12, 1700 Dilbeek, 02 466 93 04, www.pastagenoeg.be

personeel. Op die manier hoefden ze niet door de leefruimten van de kasteelbewoners en konden ze ongezien van de linker in de rechtervleugel komen. Tot slot krijgen we een afgesloten ruimte te zien, waar de plaasteren modellen van beeldhouwwerken zijn opgeslagen. Kunstenaars maakten eerst een tekening, lieten daarna een driedimensionele plaaster maken en kapten op basis van dat model het beeldhouwwerk uit steen. Als bepaalde beeldhouwwerken moeten worden gerestaureerd, is dit een belangrijk referentiepunt voor de ambachtelijke steenkappers. 'Het is een imposante opslagplaats, waarvan zelfs bijna niemand van de huidige ploeg medewerkers van het Kasteel van Gaasbeek weet heeft', aldus Boudewijn Goossens.

ZOEKT
Magie van licht, schaduw, vorm, beweging,
gebouwen en mensen

SFEER
Virtuele aanwezigheid van de mens
kleurt de nacht

FOTO
Ruisbroek,
17 juni 2011, 23.27 uur

'In Congo lachen wij naar elkaar en daar word je vrolijk van. Belgen zijn veel afstandelijker, maar ik heb aanvaard dat ze anders zijn. Daarom ben ik gelukkig.' Elise Nsuka Kwakwa geeft deze levensles door aan Afrikaanse migranten, die ze vanuit Lot financieel en moreel ondersteunt. TEKST Johan De Crom ■ FOTO Filip Claessens

Weinig verwachtingen, groot geluk

Elise Nsuka Kwakwa richtte in 1998 de vzw AFADS op (Accueil Fraternel et Aide au Développement Social – Broederlijk Onthaal en Hulp bij Sociale Ontwikkeling). De vzw steunt Afrikaanse nieuwkomers die het aan vertrouwen en centen ontbeert om hier menswaardig te leven. 'Bij de lokale bakker en kruidenier zamelen we voor onze leden elke eerste zaterdag van de maand gratis levensmiddelen in. Met de vrouwen hebben we elke woensdag ons cultureel atelier, waarin we allerlei Afrikaanse lekkernijen klaarmaken zoals maniokbaguettes en croissants. Die ateliers staan open voor iedereen. We hebben een vast groepje buurtbewoners dat hier regelmatig binnenspringt en met volle goesting proeft.' glimlacht Elise. AFADS beperkt zich tot Afrikanen uit de omgeving van Lot en telt gemiddeld een tiental leden.

Knopomdraaien

Met die beperkte doelgroep hebben Elise en haar sympathiek ploegje meer dan de handen vol. 'Vooral de morele steun is onontbeerlijk. We moeten onze leden onophoudelijk moed inspreken. Sommigen voelen zich in dit voor hen vreemde land echt verloren.

Ze hebben hier geen vrienden, spreken de taal niet, geloven niet meer in hun toekomst. De eenzaamheid bij de migranten ligt hoog. De Afrikanen voelen zich hier soms uitgesloten', zegt Elise Nsuka Kwakwa. De 58-jarige Congolese geeft de leden steeds dezelfde raad, waarvoor ze uit haar eigen, rijke ervaring put. 'Je moet de Belgen leren aanvaarden zoals ze zijn. Het zijn gesloten mensen, ze zijn afstandelijker. Pas als je je daar minzaam bij neerlegt, kun je gelukkig worden. Congolezen lachen meer en ik mis die vrolijkheid, maar het is nu eenmaal zo', zegt Elise met het alerzachtste stemtimbre. 'Het klopt dat we als migranten tegen vooroordelen moeten vechten, maar ik vind dat je van je eigen kracht moet uitgaan. Wij Congolezen en Afrikanen moeten gewoon hard werken en dan komt het respect vanzelf.'

Doorzetten

Op vlak van doorzettingsvermogen gaan niet al te veel mensen Elise Nsuka Kwakwa voor. Ze kwam in 1979 voor het eerst naar België om er publieke gezondheidszorg te studeren. Parallel aan de kennis rijpte daar de liefde voor de Congolese student André, die haar man werd

MEEST BEWONDERSWAARDIGE CONGOLEES

Kasa Vubu (eerste president), voor zijn eenvoud.

MOOISTE HERINNERING AAN CONGO

Onze cultuur is buitengewoon en nog onvoldoende gekend in België.

Alle voorvaderlijke gebruiken en rites zijn mijn sterkste herinneringen

MOET JE ZEKER ZIEN IN CONGO

Luozi (in Beneden-Congo), mijn mooi geboortedorp.

en de vader van hun twee kinderen. In 1984 trok het gezin naar Kameroen. Elise werkte er elf jaar als verpleegster, onder meer in de begeleiding van zwangere vrouwen. 'Kameroen staat zo veel voor op Congo, dat nochtans alle rijkdom in zich draagt. Mijn land heeft een mentaliteitswijziging nodig, niemand neemt er de handschoen op', betreurt Elise.

Elise waagde in 1995 met haar 15-jarige zoon en 11-jarige dochter terug de sprong naar onze contreien. 'Mijn ouders hadden mij de kans gegeven om hier degelijk onderwijs te volgen en dat wilde ik ook mijn kinderen bieden.'

Dat deed Elise met lef en zelfvertrouwen. 'Ik had gespaard om even zonder werk te overleven, maar kon gelukkig snel aan de slag in een rusthuis. Mijn werkgever trok het haar niet aan dat ik geen papieren had en dankzij die baan kreeg ik later mijn verblijfsvergunning en vond ik een permanente baan in een revalidatieziekenhuis in Wezembeek-Oppem. Mijn taal cursus Nederlands rendeert dankzij haar nu pas echt. Zo'n mensen heb je nodig om de cirkel te doorbreken', lacht Elise. En zo'n mirakel tracht zij nu ook voor anderen te realiseren.

EN Un parcours courageux et chaotique

'Some Africans feel completely out of their depth here in what for them is a foreign country. They have no one here to count on as friends, they are faced with a language barrier at every turn and the future looks bleak', says Elise Nsuka Kwakwa. This 58-year-old Congolese woman from Lot has joined forces with a number of other people to try to lend financial and moral support to African immigrants. 'Moral support is particularly important. These people need constant encouragement.' She personally has discovered a good approach for getting on here. 'You have to learn to accept Belgian people as they are. We are used to people being more outgoing, less aloof and laughing more but you have to accept that's the way it is if you want to enjoy life here. It's only right that immigrants should fight against prejudice but I believe you have to rely on your own strength. We Congolese people and other Africans simply have to work hard and respect will come all by itself.'